

ט' כסלו תשפ"ה, 10/12/2024 החלטה
תיק 3811-04-23
נשיא אבי לוי

בית המשפט המחוזי בחיפה

תפ"ח 3811-04-23 מדינת ישראל נ' לייטל (עציר)

לפני הרכב השופטים:
כב' הנשיא, השופט אבי לוי [אב"ד]
כב' השופט ערן קוטון
כב' השופטת עידית וינברגר

המאשימה

בעניין:

מדינת ישראל

נגד

הנאשם

ג'וסייה דניאל לייטל (עציר)

הכרעת דין

כללי

ביום 17.3.23 בשעת בוקר מוקדמת, הומתה המנוחה, דריה לייטל ז"ל, בידי בעלה, הנאשם ג'וסייה דניאל לייטל. הנאשם והמנוחה השתייכו לקהילה חיפאית של יהודים משיחיים, המונה, כך על פי אחות הנאשם, כמאתיים חברים. המנוחה עברה להתגורר בבית משפחתו של הנאשם, כבר בהיותה נערה, ומאז היו הורי הנאשם - מעמודי התווך של הקהילה - כהוריה שלה. המנוחה התגוררה בבית המשפחה עד לגיוסה לצבא, ובגיל צעיר נישאה לנאשם. חברותיה הקרובות של המנוחה סיפרו כי היא היתה תלויה במשפחתו של הנאשם, כלכלית ורגשית, שכן משפחתו היתה למעשה גם משפחתה שלה, ומקור תמיכתה. המנוחה והנאשם הביאו לעולם שלוש בנות, אך ככל הנראה חייהם המשותפים עלו על שרטון. הם ניסו להתמודד עם הקשיים גם בעזרת גורמים בקהילה ומחוצה לה, אלא שבשלב מסוים, לאחר שקיבלה טיפול ותמיכה, נראה היה שהמנוחה אזרה אומץ לעזוב את הנאשם. כאשר הבין זאת, לאחר לילה ארוך נטול שינה ומרובה אלכוהול, קיפד הנאשם את פתיל חייה.

אין חולק על כך, שהנאשם שלפנינו, היה זה שגרם למותה בכוונה. המחלוקת בין הצדדים שלפנינו הצטמצמה לעניין אחד בלבד - האם עובר לביצוע מעשה ההמתה עבר הנאשם הליך ממשי של שקילה וגיבוש החלטה להמית, כמשמעו של מונח זה בסעיף 301א(א)(1) לחוק העונשין, התשל"ז - 1977, (שאז בוצע המעשה בניסיונות מחמירות); שמא התעורר ספק בליבנו בשאלה, אם אכן התרחש אותו הליך מדובר ויכול שמעשה ההמתה (המכוון והאכזרי כשלעצמו) בוצע בהחלטה של רגע, החלטה ספונטנית שלא קדם לה הליך כאמור.

סוגיה זו היא היחידה המחייבת הכרעתנו במסגרת הכרעת דין זו.

האמור בסוגיה מעורבת של עובדות ודין, כמובן; היא מחייבת קביעת ממצאי מהימנות ביחס לעדותו של הנאשם לפנינו (תוך השוואתה לאמרותיו בחקירותיו במשטרה) וביחס לראיות אחרות, אשר הוגשו לנו במסגרת פרשת הראיות הקצרה שנשמעה במסגרת תיק זה.

בית המשפט המחוזי בחיפה

תפ"ח 3811-04-23 מדינת ישראל נ' לייטל (עציר)

כמצוות הדין אנו מודיעים שהחלטנו לזכות את הנאשם מחמת הספק מעבירת רצח בנסיבות מחמירות ולהרשיעו בביצוע עבירת רצח בסיסית עם יסוד נפשי של כוונה.

אחרון אחרון וראשון ראשון.

תחילה נעיין בכתב – האישום, אשר הוגש נגד הנאשם ביום 3.4.23.

עובדות כתב האישום

בכתב – האישום צוין, שהנאשם והמנוחה היו נשואים זה לזו וגרו עם בנותיהן (ילידות 2015, 2018 ו-2020) בדירתם בחיפה. צוין, כי מערכת היחסים בין השניים הייתה מעורערת וכי המנוחה שקלה לעזוב אותו ובהמשך להתגרש ממנו; הנאשם חשד שהיא מצויה בקשר עם גבר אחר ואיננה נאמנה לו. ביום האירוע, 17.3.23, המנוחה הלכה לישון בשעה 01:30; הנאשם שהה בסלון הבית; לקראת השעה 05:00 לפנות בוקר, ולאחר ששתה מספר בקבוקי בירה, החל הנאשם לערוך חיפוש במחשב בו נהגה המנוחה להשתמש ובטלפון הסלולרי שלה. הוא מצא התכתבויות שלה עם חברותיה, שמהן למד, שבכוונתה לעזוב אותו. הדבר עורר את כעסו והוא שלח את ההתכתבויות בקבוצה בה היו כמה מחבריו כמו גם הוריו. בשעה 05:07 אף שלח אותן אל המטפל הזוגי של בני – הזוג. לקראת השעה 06:00 נעורה המנוחה לקול בכיה של אחת מבנותיה, ניגשה אליה, החזירה אותה לישון ונכנסה לסלון, בו שהה הנאשם, כשהוא כועס. הנאשם התעמת עמה על הרקע הנ"ל. היא השיבה שהוא מסוכן ושלא טוב לה אותו. בתגובה הוא צעק לה שתיקח את חפציה ותעזוב את הבית. היא ענתה שהיא תעזוב ביחד עם בנותיה.

לפי הנטען בכתב האישום, בשלב זה, גמלה בליבו של הנאשם החלטה להמית את המנוחה; הוא היכה אותה מכה אחת בצלעותיה; אח"כ תפס בכף ידו השמאלית את צווארה ולחץ עליו בחוזקה ומיד אח"כ כרך גם את זרועו הימנית על צווארה וחנק את המנוחה בכוונה לגרום למותה. המנוחה ניסתה להיאבק בנאשם ולהשתחרר מאחיזתו. השניים נפלו על הספה וממנה אל הרצפה תוך שהנאשם ממשיך לחנוק אותה בכוונה לגרום למותה. אחרי זמן מה, כשחש שהיא איננה נאבקת בו עוד, הוא הרפה מצווארה.

בהמשך לכך, בדק הנאשם אם המנוחה נושמת; הוא התרשם שהיא איננה נושמת עוד, אך ראה שהיא מפרכסת והבין שהיא עדיין בין החיים. בשלב זה, ולאחר הליך ממש של שקילה וגיבוש החלטה להמית, חיפש הנאשם חפץ כלשהו בו יוכל להשתמש להמתתה; ניגש לכוננית בסלון, שעליה היה מונח פטיש, נטל אותו, חזר אל המנוחה שהייתה שרועה על הרצפה והיכה באמצעות הפטיש את המנוחה בעוצמה ובכוונה לגרום למותה, בראשה, באזור הרקה הימנית. הדבר נעשה בעוד בנותיהם ישנות בחדר הסמוך. מות המנוחה נגרם מנזק חמור למוח בעקבות חבלה קשה בראש בעוצמה חזקה. הלחץ החיצוני הכוחני שהפעיל הנאשם על צווארה של המנוחה היה עלול להיות קטלני בפני עצמו.

בית המשפט המחוזי בחיפה

תפ"ח 3811-04-23 מדינת ישראל נ' לייטל(עציר)

מכאן, טענה התביעה בכתב – האישום שהמעשה בוצע בכוונה, לאחר הליך ממשי של שקילה וגיבוש החלטה להמית ולפיכך האשימה את הנאשם בעבירה של רצח בכוונה בנסיבות מחמירות, לפי סעיף 301א(א)(1) לחוק העונשין.

תשובת הנאשם ותחימת גדר המחלוקת

ביום 15.12.23 התקבלה תשובתו הכתובה של הנאשם לכתב – האישום. זו נמסרה באמצעות בא כוחו המלומד, עו"ד נאגי עאמר.

צוין, שהנאשם אינו חולק על כך שהיה מעורב בהמתת המנוחה בנסיבות ובמועד המפורטים בכתב – האישום. היה עימות מילולי לא קל בין השניים; במהלכו עלה כי בכוונת המנוחה לעזוב את הבית; הנאשם אמר לה שהיא יכולה לעזוב; כשהודיעה לו שבכוונתה ליטול את הבנות עימה והוא הבין מכך שבכוונתה להסתירן ולמנוע ממנו לפגוש בהן, הוא איבד את עשתונותיו והחל בעימות פיזי עם המנוחה, לפי המפורט בכתב – האישום. לאחר שהמנוחה הפסיקה להיאבק, הבין הנאשם שהיא איננה עוד בין החיים. הוא ערך בדיקת נשימה, הבחין בתזוזה של המנוחה ובאקט מיידי הושיט ידו לכיוון כוננית בסלון, עליה היה מונח פטיש והיכה את המנוחה בעוצמה בראשה.

נטען, שבשלב זה כלל לא התגבש הליך ממשי של שקילה וגיבוש החלטה להמית; נטען, שהשתלשלות ההתרחשויות וחוות – דעת המומחה לרפואה משפטית מלמדים זאת ולכל הפחות יוצרים ספק סביר בעניין זה. ההגנה אף טענה, שהמנוחה מצאה מותה כבר בשלב החניקה עוד בטרם ההכאה בפטיש; אך גם אם יוכח ההיפך מעבר לספק סביר, יש לקבוע כי לא התגבשה בליבו הנסיבה המחמירה הנטענת.

ההליכים בתיק

במקור, התכוונה ב"כ המאשימה לזמן לעדות את ד"ר קוטיק, המומחה מטעם המכון לרפואה משפטית, אשר הכין את חוות – הדעת לאחר שניתח את גופת המנוחה. הסתבר, שנבצר מהמומחה להתייצב בשל מצבו הרפואי. במהלך דיונים מקדמיים שנערכו בתיק, הוכנו שאלות הבהרה מוסכמות עבורו (הללו נוסחו בפרוטוקול הדיון מיום 27.8.23) אך בהמשך, נוכח קשיים טכניים ואחרים, חוות – דעתו הוגשה בהסכמת ההגנה. ביום 10.3.24, חזרה המאשימה מעמדתה המקורית ודרשה זימונו של המומחה לעדות, בלא שיכין חוות – דעת משלימה כלשהי ולמרות שחוות – דעתו הוגשה כראיה לאמיתות תוכנה (בהסכמת ההגנה). בקשה זו נדחתה בהחלטותינו מהימים 10.3.24 ו-11.3.24, ובכפוף להצהרת ההגנה שכל האמור בחוות – הדעת יתקבל במשפטו של הנאשם כראיה לאמיתותו; מצאנו, שאין מקום ואין הצדקה לזימון המומחה ולחקירתו מה גם שהפרקליטות נמנעה מלפעול להשלמת החקירה על ידי גביית עדות נוספת ממנו או בקשה שיכין חוות – דעת כתובה נוספת, כחוות – דעת המשלימה את חוות – דעתו המקורית.

בית המשפט המחוזי בחיפה

תפ"ח 3811-04-23 מדינת ישראל נ' לייטל(עציר)

לפיכך, נשמעו בתיק מטעם התביעה עדים בודדים, אשר עדותם התייחסה בעיקרו של דבר לאינטראקציה בין הנאשם והמנוחה, כפי שזו התבטאה בדיווחיה של המנוחה באוזני אותם עדים – חברים וגורמי מקצוע.

• כך, העידה לפנינו **הגב' יעל בגדדי**, מדריכת הורים ויועצת זוגית. עדה זו העידה כי המנוחה פנתה אליה ביום 10.10.21 מספר ימים לאחר אלימות שהופגנה כלפיה מצד הנאשם שבעקבותיה הגישה המנוחה תלונה במשטרה ופנתה לבית המשפט בבקשה לצו הרחקה נגד הנאשם, אשר ניתן לה. תחילה פנתה המנוחה אל העדה במטרה לקבל ייעוץ כיצד לתווך את התקופה שהנאשם אינו בבית לבנותיהם של בני הזוג, אך היא המשיכה להגיע למפגשים עם העדה חודשים רבים, גם לאחר שהנאשם חזר להתגורר בדירה. העדה סיפרה שהמנוחה חשה הקלה גדולה מאוד לאחר שהנאשם הורחק מהבית בצו הרחקה, ציינה כי המנוחה היתה אישה אינטליגנטית מאוד ועברה תהליך טיפולי משמעותי, בעקבותיו הבינה שיקשה עליה מאוד להתגרש מהנאשם, לאור אופי הקהילה אליה הם משתייכים, אבל היא קיוותה להגיע למצב שבו יוכלו לא לחיות יחד, גם אם לא להתגרש. עוד העידה העדה, כי המנוחה לא רצתה שהנאשם יחזור להתגורר בבית, אך הסכימה לכך בלחץ של משפחתו. בחקירתה הנגדית אמרה העדה כי המפגש האחרון שלה עם המנוחה היה כשמונה חודשים לפני מותה, ואישרה כי מלבד המקרה שבו תקף הנאשם את המתלוננת את המנוחה בשנת 2021 לא סיפרה לה המנוחה על מקרה אלימות נוסף.

הגב' אנסטסיה ארטושנקו העידה כי היתה חברתה הטובה ביותר של המנוחה מאז גיל 11. כשהיתה כבת 15 משפחתו של הנאשם לקחה אותה תחת חסותה, והיא גרה עמם עד גיוסה לצבא. כך למעשה הכירה המנוחה את הנאשם. לדברי העדה, המנוחה קיבלה ממשפחתו של הנאשם את התמיכה המשפחתית והיציבות שהיתה חסרה לה. בשלב מסוים החלו הנאשם והמנוחה להתקרב זה לזה ובהמשך הוחלט שיינשאו. המנוחה נישאה לנאשם בהיותה בת 22. עוד סיפרה העדה שבני הזוג היו במצב כלכלי קשה, הנאשם עבד בעבודות מזדמנות ולא החזיק בהן מעמד, זמן קצר לפני הרצח החל לעבוד בדוכן פלאפל. המנוחה עבדה אף היא בעבודות מזדמנות, ובשלב מסוים קיבלו בני משפחתו של הנאשם פיצויים בסכום גדול, בעקבות תביעה שהוגשה בארה"ב נגד ארגון טרור, בגין רצח אחותו של הנאשם בפיגוע. הפיצויים סייעו להם במצבם הכלכלי הקשה, ולטענתה נתנו לנאשם לגיטימציה לא לעבוד. הוא המשיך לשתות, לשחק במשחקי מחשב, לישון ולמעשה היה לדבריה בדיכאון.

העדה סיפרה על הקושי של המנוחה ביחסיה עם הנאשם, ועל כך שבכל זאת ניסתה לשמור על משפחתה, ולא להיפרד מהנאשם, לטובת בנותיהם. בשלב מסוים השתלבו בני הזוג בטיפול, ולתקופה מסוימת היה שיפור במצב, אולם אז חזר הנאשם לשתות והמצב הורע שוב. העדה הוסיפה, שהמנוחה ביקשה מהנאשם פעמים רבות להפסיק לשתות, אך ללא הועיל, והיא עצמה, שנהגה לישון בביתם פעמים רבות, היתה עדה לכך. העדה הוסיפה וסיפרה, שלאחר שהוצא צו הגנה נגד הנאשם, שוחחה המנוחה עם אמו של הנאשם וזו אמרה לה "את לא חושבת שאת מגזימה?" ובהמשך החל לחץ מצד המשפחה לנסות לפייס ביניהם ולהחזיר את הנאשם הביתה. המנוחה התרצתה, והנאשם חזר הביתה,

בית המשפט המחוזי בחיפה

תפ"ח 3811-04-23 מדינת ישראל נ' לייטל (עציר)

תוך שהוא מתחייב לא לשנות. הם החלו טיפול זוגי אצל מטפל מהקהילה, ומנהיגי הקהילה אף נדרשו לסוגית יחסי המין ביניהם.

גם עדה זו אישרה בחקירתה הנגדית שלא ידוע לה על מקרה נוסף של אלימות שבה נקט הנאשם כלפי המנוחה מאז שנת 2021 ועד הרצח.

גב' חנה לייטל, אחותו של הנאשם העידה כי הנאשם הוא אחיה הבכור, אחותם אביגיל שהיתה מבוגרת ממנה נרצחה בפיגוע בשנת 2003, ויש להם עוד שני אחים צעירים. לדבריה, מאז הרצח שלוש בנותיהם של הנאשם והמנוחה גרים איתם בבית המשפחה. העדה סיפרה שההיכרות של המשפחה עם המנוחה החלה כשהמנוחה היתה מגיעה עם חברתה הטובה אנסטסיה לפגישות של "קבוצת הנוער" בקהילה. העדה ציינה שלמיטב ידיעתה בחיפה בלבד יש שלוש קהילות שונות של יהודים משיחיים ושהקהילה שלהם מונה כ- 200 איש. אמרתה של העדה במשטרה הוגשה בהסכמה (ת/1).

ד"ר דניאלה מזור העידה כי הכירה את המנוחה בעקבות כך שבתה הבכורה של המנוחה היתה באותו גן עם בנה של העדה. וההיכרות הזו הפכה לחברות קרובה, שנמשכה כארבע שנים, עד למותה המנוחה.

העדה סיפרה שהמנוחה היתה אצלה בבית בשעות אחר הצהריים, בערב שלפני הרצח, והיא חשבה לעצמה שהמנוחה אינה נראית טוב. לדבריה המנוחה נהגה לשמור על פרטיותה ובכל זאת שיתפה בתסכול שלה מהמצב של הנאשם, חוסר התפקוד שלו, בעיית האלכוהול שלו. סיפרה שנמאס לה מהמצב ושהיא מתכננת לעבור דירה ולפתוח בחיים חדשים. עוד ציינה העדה שהמנוחה אמרה לה שהיא נגעלת מהנאשם ואינה יכולה לסבול שהוא נוגע בה.

באותו אחר הצהריים שהיתה אצלה, ערב ברצח, אמרה לה המנוחה שהיא במצב נפשי קשה ומתקשה לסיים את לימודיה ולתפקד. עוד ציינה, שבביקוריה אצלם בבית תמיד הבחינה בכך שהמנוחה מטפלת בבנות, מכינה אוכל, הבית "הפוך" והנאשם תמיד ישב פסיבי לחלוטין ולא תפקד.

הוצגו התכתבויות בין העדה למנוחה, מיום 2.2.23, בהן המנוחה כתבה לה שהיא צריכה להיות חזקה מספיק ולעמוד בלחצים מצד המשפחה. העדה סיפרה אף היא על כך שמשפחתו של הנאשם היתה למעשה משפחתה שלה, וכך סיפרה על התלות הכלכלית המלאה בהוריו של הנאשם. לדבריה, אמרה לה המנוחה שהיא עומדת לצאת למלחמה מאוד גדולה והיא מפחדת מזה. בדיעבד, כך העידה, הבינה שהמנוחה התכוונה לא רק לאובדן התמיכה הכלכלית אלא לאובדן תמיכת המשפחה והקהילה מהם חששה המנוחה. עוד העידה לפנינו **הגב' אהובה וינוגרד**, עו"ס לסדרי דין ממחלקת הרווחה בעיריית חיפה; עדה זו סיפרה על כך שהכינה תסקיר וששמעה מפי המנוחה על כך שהנאשם נהג לשתות אלכוהול, הפך לאגרסיבי בעקבות זאת, וכי האירוע אשר גרם להליכים המשפטיים בבית המשפט לענייני משפחה היה אירוע בו הנאשם משך אותה בצווארה בכוח בעודה מחזיקה את ילדתה הקטנה בזרועותיה, ואף אמר שהוא רוצה להרוג אותה. העדה שמעה מהנאשם לגבי האירוע הנ"ל שהוא שתה אלכוהול בכמות גדולה, המנוחה כעסה עליו על כך, הוא איבד שליטה ושבר קערה, צעק עליה, רדף

בית המשפט המחוזי בחיפה

תפ"ח 3811-04-23 מדינת ישראל נ' לייטל (עציר)

אחריה, זרק את מכשיר הטלפון שלה ועזב את הדירה. לדבריו באוזניה, הוא היה די בטוח שלא נגע בה.

העיד גם **רס"ל גיא שוורץ**, שוטר סיור בתחנת חיפה ששוחח טלפונית עם הנאשם ובהמשך פגש בו ועצרו. השוטר הגיש דו"ח שערך (ת/33ב); ממנו עלה שמהנאשם נדף ריח חריף של אלכוהול כשנעצר, ומבדיקת ינשוף עלה לכאורה שיעור גבוה של אלכוהול בגופו. בפני שוטר זה (אשר לא השמיע לנאשם זכויותיו במסגרת שיחתם הטלפונית) סיפר הנאשם את אשר קרה כמתואר לעיל. לדבריו, הוא תשאל את הנאשם טלפונית כאמור שכן רצה לדעת אם מדובר באירוע אמת. כן סיפר לו הנאשם שעשה את המעשה שכן המנוחה עמדה לעזוב אותו.

כן העידה **עדי פנחס בנט**, חברתה של המנוחה מזה 15 שנים; ההתקרבות בינה לבין המנוחה החלה כשבתה הבכורה נולדה ומאז נפגשו מדי שבוע בארוחות שבת ושוחחו מדי פעם טלפונית. לדבריה, שמעה פעם אחת מפי המנוחה כשלוש שנים טרם מסירת העדות על כך שהנאשם זרק עליה קערה או אגרטל כשבתם הקטנה הייתה בבית והייתה לידה. הכלי לא פגע בה. המנוחה הגיעה אל ביתה של העדה נסערת ונרגעה שם. לדברי העדה, המנוחה לא שיתפה אותה בדברים נוספים והכל נראה היה בסדר.

עוד העידה **גב' לינה מטבינקי**, שעבדה בשנת 2021 כעובדת ביחידת ההתמכרויות בעיריית חיפה. לדבריה, ערכה מספר מפגשים עם הנאשם ולסיכומם הכינה דו"ח בנובמבר 2021 (ת/33).

העדה **גב' רוזן שחדה**, עובדת סוציאלית עצמאית בנושא טיפול בהתמכרויות בעיריית חיפה, סיפרה בעדותה, שכחודש לפני האירוע פנתה אליה המנוחה, שאותה הכירה, לנוכח מצוקתה. מאחר שהמנוחה חששה שהטלפון שלה מנוטר, הקשר בינן התנהל באמצעות תיבת דוא"ל חדשה שפתחה. היא התרשמה שהמנוחה נתונה בסכנה ולפיכך קבעה להיפגש עמה בביתה שלה. בפגישה, היא בכתה המון והתביישה לדבר. הפגישה הבאה בינן נערכה בבית – קפה; המנוחה נראתה חיוורת וחששה שהטלפון שלה מאוכן דרך יישומון; ואכן, העדה זיהתה מערכת GPS המופיעה על מסך הטלפון. העדה הסבירה לה שעליה להיכנס למקלט. המנוחה סיפרה על אירוע שבו "נכנס" הנאשם למחשב שלה וגילה התכתבות עם חבר ללימודים. הוא אמר לה שהוא יודע שהיא בוגדת בו אך ציין שהוא סולח לה, תוך שהוא אוחז בידה. העדה חשה שהמנוחה נתונה בסכנה גדולה, צעקה וצרחתה על המנוחה ואף ניסתה לקבל סיוע מאנשי הרווחה אך הדבר לא עלה בידה.

העדות המרכזית בהליך הייתה **עדותו של הנאשם**, במסגרת פרשת ההגנה.

במסגרתה, הוא סיפר שנישא למנוחה כשהיה בן 26 ואילו היא בת 21. לאחר הולדת בתם הבכורה הוא החל, לדבריו, לסבול מדיכאון ו"טיפול בעצמו" באמצעות אלכוהול. הם טופלו תחילה בארה"ב ובהמשך בידי הפסיכולוג המשותף, דניאל איתן. בשנת 2018 נולדה בתם השנייה; העד המשיך טיפול אצל הפסיכולוג הנ"ל לבדו. בשנת 2020 נולדה בתם השלישית. בשנת 2021 אירע האירוע שבו שבר קערה ודחף את המנוחה. לדבריו, בתקופה הזו הפחית את שתיית האלכוהול אך המשיך לסבול

בית המשפט המחוזי בחיפה

תפ"ח 3811-04-23 מדינת ישראל נ' לייטל(עציר)

מדיכאון. ביום 3.3.23 גילה את ההודעות שהוחלפו בין המנוחה לבין גבר אחר, שגרמו לו לחשוד בה. לדבריו, הוא רצה לסלוח לה ולהגיע לשלום בית. לדבריו, המשיך לבדוק את המחשב והטלפון שלה מדי שבוע לאחר האירוע הנ"ל. הוא כפר בטענה שהתקין תוכנת מיקום במכשיר הטלפון שלה. לדבריו, לאחר מציאת ההודעות הנ"ל, הוא פתח קבוצת וואטסאפ שכללה את הוריו, את כומר הקהילה ואת המטפל ושלח לקבוצה תצלום מההודעות הללו. הוא אף קבע פגישה שבה ישתתפו הוריו והמנוחה כדי לבחון את עתידם המשותף, שכן התקשה להשלים עם "בגידתה". לדבריו ידע מפיה, שהמנוחה עומדת להיפגש עם הגב' רוזן שחאדה. לדבריו, חש שדבר – מה אינו כשורה; שתה אלכוהול במקום להירדם ובסופו של דבר בדק בשעה 04:00 לערך את המחשב וההודעות בטלפון של המנוחה. הוא איתר הודעות בין המנוחה לבין רוזן וכן הודעות שהוחלפו בינה לבין דניאלה מזור. את ההתכתבויות העלה לקבוצה הנ"ל מתוך כוונה להודיע שהפעם איננו מסוגל יותר להכיל את "שקריה" ואת "בגידתה". בשלב כלשהו, היא התעוררה, קמה אליו וצעקה עליו על כך שלא הלך לישון ושתה. היא צעקה שהוא חסר תועלת, בעל נורא ורע. תוך כדי מריבה, צעק עליה שזה אינו רלבנטי ככל שהיא ממשיכה לבגוד בו ורוצה לעזוב אותו. היא השיבה שרע לה ושהיא סבורה שהוא מסוכן. הנאשם אמר לה שאם כל כך רע לה "קומי, קחי את הדברים שלך ולכי, אני לא מחזיק אותך פה בכוח"; היא ענתה שתעשה כן ותיקח את הבנות איתה ושהוא לא יראה אותן עוד. בשלב זה, לדבריו, איבד שליטה ברגשותיו. לדבריו, הדבר אירע שכן לא רצה לוותר על המנוחה ואהב אותה מאוד. לדבריו, הוא עדיין אוהב אותה מאוד. עם זאת, היה מוכן לוותר עליה שתלך לדרכה אך לא היה מוכן שתיקח את הבנות עימה. "הדבר הזה סובב אותי". הוא הבין, מתוך ידיעתו במה עוסקת הגב' רוזן, שבכוונת המנוחה לא להתגרש אלא להיעלם. מתוך הפחד לאבד את בנותיו, ניצת הכעס והקנאה שהיו בתוכו והוא חנק אותה למוות.

הוא פירט את מעשיו כך (עמ' 146, ש' 10 ואילך)–

"אני נמצא כ-5 מטרים ממנה.. עמדתי בכניסה לבית בינה לבין החדר של הבנות והיא הייתה בסלון, עמדה שם. אני התקדמתי אליה במהירות תוך כדי זעם, נתתי לה מכה אחת בצלעות.. תפסתי אותה בגרון ביד שמאל.. ואז הגעתי מאחוריה ותפסתי אותה עם הזרוע כך שאני תופס לה את הגרון בחניקה טובה. נפלנו אחורה על הספה.. כשהיא עליי, ואז מהספה לרצפה כשהיא מתחתיי, ואז תוך כדי עימות, תוך כדי ריב, התהפכנו שוב פעם כך שאני מתחתיה שוב.. אני מחזיק אותה.. ממשיך לחנוק.. באותה התנוחה".

הנאשם ציין שאיננו זוכר את האירוע לפרטי פרטים אלא זוכר חלקים "כמו סדרה של תמונות או סרטונים קצרים". הוא ציין שהוא זוכר שחנק את המנוחה; שצריך היה להזיז את הצעיף שלבשה; ש"לא הייתי בדעתי"; "כל מה שהיה לי בראש באותם רגעים זה שהיא חייבת למות. שהיא אויב, בוגד, שמתכוונת לפגוע בילדות שלי... לאחר שחנקתי אותה והפסיקה להתנגד אני לא יודע כמה זמן החניקה המשיכה, לפחות כמה דקות אבל אני לא יודע". לדבריו, כשקם מעליה ידו הייתה על פיה ואז כשעדיין רכן מעליה חש בתזוזה של גופה. הדבר גרם לו "לקפוץ אחורה לתפוס פטיש שהיה מונח על מדף מאחוריי, ולהכות, ולהכות לה בראש". הוא ציין שאיננו זוכר אם היכה אותה פעמיים או שלוש פעמים.

בית המשפט המחוזי בחיפה

תפ"ח 3811-04-23 מדינת ישראל נ' לייטל(עציר)

הדבר שלדבריו "הוציא אותי מתוך האמוק" היה הצליל של המכה האחרונה של הפטיש. רק אז הבין מה עשה; זרק את הפטיש; התקשר אל אביו כדי שיגיע לאסוף את הבנות כי הבין שהוא "בבעיה" ורצה להגן עליהן. אחר כך התקשר למשטרה כדי שיבואו לאסוף אותו. לדבריו, בשיחותיו עם המשטרה הוא לא היה "מאופס עד הסוף"; הוא לא התייחס לדברים שאמר לשוטרים כאל "חקירה" אלא רצה רק להאיץ בהם להגיע אליו. הוא ביקש מהשוטרים שיאפשרו יציאת הבנות החוצה כך שלא ייחשפו למה שאירע. לדבריו, בתחילה התבייש לספר את כל האמת ואף פחד מהעונש הצפוי לו.

הוא השיב שהוא מוכן לקבל כל עונש שיוטל עליו כולל עונש מוות, וציין שהוא מתחרט על המעשה.

במסגרת חקירתו הנגדית ציין הנאשם שתגובתו נבעה מ"אובדן שליטה" ולא מ"בחירה" (עמ' 150 ש' 23). הוא אישר, בתגובה לדברים שהוקראו לו מתוך מכתבה של המנוחה אליו (במסגרת טיפול זוגי שעברו) שהפעם היחידה שאמר שהוא רוצה להרוג אותה היה כשדחף אותה (האירוע שגרר הגשת תלונה במשטרה נגדו). הוא ציין, כי כשאמר לעיתים בבית שהוא חש שהוא צריך להרוג מישהו היה זה מתוך תסכול ולא הופנה כלפי איש. לדבריו, הוא כלל לא חשב על להרוג אדם כשאמר זאת. כשהוקרא לו חלק נוסף מהמכתב בו ציינה המנוחה שהיא חוששת שבירב הבא הוא עלול להרוג אותה השיב שבירב הקודם הוא פגע בה רגשית עמוקות, פגע באמונתה בו ומאז ניסה לתקן זאת. הוא אישר שחלפו לו מחשבות שונות בראש (כולל לזרוק עצמו לפני אוטובוס בהשפעת הדיכאון שממנו סבל); חלפה לו בראש גם מחשבה להרוג את המנוחה אך, לדבריו, "מה שקובע זה השליטה ולכן אובדן השליטה שלי באותו הבוקר היא הבעיה" (עמ' 165 ש' 5-6). כשנשאל אם אמר באותו אירוע דחיפה שיש לה מזל שבנותיה לידה ושלפיכך הוא אינו הורג אותה למרות רצונו ציין שאינו זוכר אך כי הדבר יתכן. עם זאת, כשנשאל לגבי האפשרות שבמקרה הנדון כאן מזלה לא שיחק לה, בנותיה לא היו לידה ולפיכך הוא הרגה, ומימש "את מה שישב לך בראש", השיב שאין קשר בין האירוע בו רצח את המנוחה לבין מה שהיה 3 שנים קודם לכן.

הנאשם הדגיש שלא הייתה לו כוונה לפגוע במנוחה לפני כן ושלמרות הזדמנויות רבות בהן כעס עליה והיה לבד עמה לא פגע בה. הוא הבהיר שהכוונה להרוג אותה נולדה בו ברגע בו איבד שליטה אך לא כיוון למצב זה וכל פעולותיו כוונו לתוצאה הפוכה. כשנשאל לאן יכולה הייתה המנוחה ללכת השיב שלא חשב בהיגיון באותה רגע; הכעס והפחד מהאפשרות שהיא תיקח ממנו את בנותיו גרמו לו לפעול ללא היגיון. לדבריו, בלא היגיון היה פיצוץ של כעס ואף של שנאה. הוא כפר בטענה, שמה שעצבן אותו היה הפגיעה באגו שלו הכרוכה בכך שמי שחיה בצל קורת הוריו ומתפרנסת מהם מעיזה לאיים לקום וללכת עם בנותיו. כשנשאל ביחס לאירוע מדוע בשלב מסוים הפסיק לחנוק אותה השיב "בשלב מסוים אני מבין שהיא הפסיקה להתנגד ואני קם מתחתיה". הוא שם יד ימינו מעל פיה כדי לראות אם היא נושמת; כשהסתבר לו שהיא איננה נושמת הוא "לאט לאט יצא מתחתיה כאשר יד ימין... נשארתי על הפנים שלה... והיא לא נושמת" (עמ' 178 ש' 26-28). מכך הוא הבין שהיא מתה; הוא קם אך עדיין לא הגיע לעמידה מלאה ותוך כדי הייתה תזוזה מצידה (ברגליה ובידיה). הנאשם תיאר זאת ממצב של חצי על הצד "היא נהייתה לגמרי על הגב". כשנשאל אם הייתה זו תנועה של ממש השיב –

בית המשפט המחוזי בחיפה

תפ"ח 3811-04-23 מדינת ישראל נ' לייטל(עציר)

"זה לא היה נראה כמו תנועה רצונית". "רפיון כזה.. פתאומי.. זה לא שריר שנרפה", "זה היה מרגיש כאילו תנועה לא רצונית...". הנאשם הבהיר שבשלב זה עוד לא הספיק לקום ורכן מעל המנוחה. לדבריו, הפטיש שאותו נטל אח"כ היה מאחוריו, בכיוון הרגליים של המנוחה, "שני מטר אולי מהרגליים שלה, שלושה מטרים לכיוון הקיר השני". הוא טען כי שידה בת 8 תאים הנראית בתצלום הזירה (שהוגש לפניו) איננה זו שממנה נטל את הפטיש, ועמד על כך, שהוא נטלו משידה שאיננה שאינה נראית בתצלומים. בהמשך ציין שמדובר ב"ארון איקאה". הפטיש מצוי היה על מדף בגובה מותניו. הנאשם הבהיר שקם ממקומו, נטל את הפטיש ומיד רכן והיכה בראשה של המנוחה. כן ציין, שנטל צעד וחצי לאחור על מנת ליטול הפטיש. כשנשאל מדוע, אם סבר שהיא מתה, היה צורך להביא פטיש ולהכות בה, השיב שהיא "לא הייתה מתה מספיק", וכי למעשה ביצע "וידוא הריגה" למרות שלא חשב על זה כך באותו רגע. הוא אישר שהתנועה והוצאת אוויר על ידי המנוחה גרמו לו ברגע האמת לחשוב שייתכן שאיננה מתה. צליל המכה האחרונה בפטיש גרם לו להתעורר, להתעשת ולהבין מה עשה (עמ' 185 ש' 15-18). לשאלה אם מדובר היה בהחלטה שקיבל אותה החליט להוציא לפועל השיב – "זה היה פעולה אחת רציפה... מחשבה אחת רציפה.. עובדה, שברגע שאני יצאתי מזה, הפעולות שלי מתוך דעת או מתוך תובנה היו הפוכות לחלוטין..." (עמ' 186, ש' 25-27).

הנאשם כפר בתזה שלפיה יש לחלק את האירוע לשני חלקים – חלק ראשון בו חנק את המנוחה בלהט הרגע, וחלק שני, לאחר שהיה בעיניו ספק אם הצליח להמיתה, אז החליט לוודא הריגה באמצעות הכאה בפטיש. לדבריו, "זה היה דבר אחד שהכוונה שלי להרוג אותה מההתחלה ועד הסוף... לא היה תהליך חשיבה נפרד" (עמ' 187 ש' 20-25). עם זאת, לא היה לו הסבר לפעולת נטילת הפטיש.

ב"כ המאשימה הטיחה בו שוב הטענה שלאחר שלב האמוק היה שלב נוסף, כשהמנוחה מוטלת, איננה נושמת ואז לאחר הפסקה הוא מסתובב, הולך שני צעדים, נוטל את הפטיש לאחר תהליך מחשבתי שמטרתו כיצד לוודא הריגה. לדבריו, הוא נזכר בקיומו של הפטיש במקום, נטל אותו והיכה אותה. הוא השיב – "תוך כדי קרב, ואני עדיין הייתי במצב של לחימה, מצב קרב. לא לוקח הרבה זמן לקלוט דברים. המבט החטוף הזה... ראיתי את הפטיש וזה כמו שזה היה מונח מול העיניים שלי. הרעיון שזה מחשבה נפרדת... אני אומר שזה לא נכון. אני אומר שזה חלק מאותו האמוק". לדבריו, אילו לא היה באמוק לא היה נוטל את הפטיש.

תשומת לבו של הנאשם הוסבה לכך, שהיה סמוך לראשה של המנוחה מקל אותו יכול היה ליטול; לכך השיב, שבאותו בוקר לא ראה אותו; לפיכך לא השתמש בו. "מה שקפץ לי לעין זה היה הפטיש". הוא הוסיף – "העובדה שאני עשיתי את הדברים האלה מראה על כך שלא הייתי בדעתי, שעדיין הייתי באמוק הראשוני... אני ראיתי את הפטיש ותפסתי את הפטיש".

הוא ציין כי השמיט את העובדה שהיכה את המנוחה בצלעות לפני החניקה שכן לא חשב על כך באותו זמן והשלים דברים רבים תוך כדי החקירות. הנאשם ציין שאינו זוכר כמה זמן ארכה פעולת החניקה אך טען כי מדובר ביותר מדקה.

בית המשפט המחוזי בחיפה

תפ"ח 3811-04-23 מדינת ישראל נ' לייטל(עציר)

הוא הוסיף כי לא ניסה להושיט למנוחה סיוע לאחר מכן לאחר שהתעשת שכן הבין שלא הייתה לכך תכלית לנוכח מצבה. לדבריו, בשלב זה כבר חזר לשליטה ולא היה במצב של אמוק. לדבריו, בהמשך, סערת הרגשות חזרה לאחר שנעצר ונמשכה כשבועיים. הוא ציין, שהעובדה ש**נשמע רגוע (בבית המשפט, ובשיחות עם אביו ועם המשטרה) אינה מלמדת על היותו רגוע אלא על כך שהוא משתלט על עצמו, שכן "ככה צריך"**. (עמ' 197 ש' 20). לדבריו, למרות האירופה המאפיין אותו, כשנשבר הוא "נשבר עד הסוף".

חוות דעת המרכז לרפואה משפטית מיום 27.6.23

ד"ר אנדריי קוטיק, מומחה ברפואה משפטית ערך חוות – דעת ביחס לנתיחת גופת המנוחה (חוות - דעת 3/456/2023).

מסקנתה העיקרית של חוות הדעת הינה **שמות המנוחה נגרם בעקבות חבלה קשה בראש בעוצמה חזקה. נמצאו שטפי דם עם מערכת רקמת מוח באונה הרקתית הימנית המלווה בשפכי – דם בגזע המוח ובגרעיני בסיס המוח. פגיעה מוחית מסוג זה היא קטלנית**. נמצא באזור הרקתי הימני שבר ריסוק אשר יכול היה להיגרם באמצעות חפץ מוגבל עם פני שטח עגלגלים בעוצמה חזקה. הפטיש, אשר נתפס בזירה, יכול היה לגרום לנזק החבלתי בראשה של המנוחה. צוין עוד, כי הימצאות של שטפי דם באזור חבלה רקתית **יכול להראות על כך שהמנוחה הייתה בחיים עת ספגה את המכות הללו**. בנוסף נמצאו פצעי שפשוף בודדים ודימום תת – עורי בצוואר כולל פטכיות בפנים.

לצד הממצאים שפורטו לעיל צוין כי נמצאו גם **ממצאים חבלתיים בצוואר, שנגרמו מחבלה קשה ממוקדת כמו לחץ מקומי באמצעות עצם מוגבל כולל קצה אצבע**. צוין כי פטכיות בפנים בדרך כלל נגרמות כתוצאה מעלייה בלחץ בכלי דם (ורידים) של הראש, כמו לחץ חיצוני על הצוואר, הקאה מרובה או שיעול ממושך. צוין עוד כי מכלול הממצאים החבלתיים בצוואר יחד עם פטכיות מרובות בפנים יכולים להתיישב עם לחץ חיצוני על הצוואר (כמו חניקה), למשל באמצעות כפות ידיים. לחץ חיצוני על הצוואר עלול להביא לאיבוד – הכרה ואף בפני עצמו לגרום למוות.

המומחה מצא לפרט ולפרש כי המנגנונים, שבאמצעותם עלול להיגרם מוות כתוצאה מלחץ חיצוני על הצוואר הם אלו:

- א. **לחץ על כלי – דם ראשיים של הצוואר** (הפוגע בזרימת – דם למוח וממנו ומביא נזק מוחי).
- ב. **דחיקה של שלד הגרון מעלה וכך חסימת דרכי הנשימה העליונות ומניעת אוורור תקין של הריאות** ופגיעה באספקת החמצן למוח.

בית המשפט המחוזי בחיפה

תפ"ח 3811-04-23 מדינת ישראל נ' לייטל (עציר)

ג. לחץ על קולטנים עצביים המגרים את מערכת העצבים הפארא – סימפטטית הנמצאים בשכבה החיצונית בפיצול עורק התרדמה; הדבר עלול לגרום להאטה בקצב הלב עד כדי הפסקת פעולתו לחלוטין.

הממצא הסופי מלמד ש"כל אחד מהמנגנונים המוצעים יכול לגרום לחוסר חמצן במוח ולהפריה קטלנית בקצב הלב".

סיכומי המאשימה

בפתח סיכומיה הפנתה ב"כ המאשימה אל דבריה של המנוחה במכתבה, ת/31, מהם למדה על המציאות שבה חיה המנוחה לפני רציחתה – מציאות של פחד, ייאוש, דריכות מתמדת וחשש מה יקרה אם תרגיז את הנאשם – שמא יממש איומו לפגוע בה. לפי טענת ב"כ המאשימה כעסו של הנאשם על המנוחה ביום האירוע על רצונה של המנוחה לעזוב אותו וליטול ממנו את בנותיה הביאו להחליט באופן סופי ומוחלט לרצחה.

הופנינו אל דבריו של הנאשם בשיחה עם המשטרה, לאחר השיחה עם אביו, שלפיהם הוא חנק את רעייתו וכשגילה שהיא לא נהרגה "אז הרגתי אותה עם פטיש... היא לא נושמת, וידאתי". כן הופנינו אל דבריו באוזני השוטר גיא שוורץ (ת/333 ו-ת/14), שלפיהם הודה שעקב אחר אשתו, אסף מידע דרך הטלפון והמחשב, וגילה שהיא רוצה לעזוב אותו, ולפיכך חנק אותה ודפק עליה פטיש. הוא הודה שעשה זאת שכן המנוחה בגדה בו ורצתה לעזוב אותו. צוינו דבריו בתשואל שנערך לו עובר לחקירתו הראשונה (ת/12 סעיפים 5-1) שלפיהם המנוחה דחפה אותו תחילה; הוא חנק אותה עד שהפסיקה להגיב; הוא וידא שאינה נושמת ואז הבחין בפטיש על מדף לצדו, ניגש אליו, נטל אותו והיכה בראשה פעמיים או שלוש.

צוינו גם דבריו של הנאשם בחקירה הראשונה (ת/2 מספר שעות לאחר הרצח), שלפיהם היא המנוחה דחפה אותו תחילה ובתגובה הוא הרגה; הוא חנקה עד שהפסיקה להילחם בו, הוא קם ובדק שאיננה נושמת עוד ובהמשך, ללא הסבר, נטל פטיש והיכה אותה פעמיים או שלוש בראש. עת היכה אותה בראש הוא לא הבחין בכך, שהיא מגיבה או זוה. בהמשך, הבהיר שמאחר שהמנוחה דיברה איתו בגסות, זה עצבן אותו והוא הגיב כפי שהגיב.

צוינו דבריו בחקירה השנייה (ת/3) שלפיהם עוד לפני העימות שלח את התכתבויות המנוחה עם בחורה המלמדות על כוונתה להיעלם עם הבנות, אל קבוצת הוואטסאפ "TROUBLE" הנ"ל. היא כעסה על כך ששתה ולא ישן; הוא הגיב בכך שהיא מתכוונת לעזבו בלי קשר; היא דחפה אותו ואמרה דבר ואז הוא חנקה. לאחר שהבחין בכך שאיננה נושמת נטל הפטיש והיכה בראשה. הוא בדק את סוגיית הנשימה על ידי כך שהניח ידו מתחת לאפה לכמה שניות ולא הבחין שהיא נושמת. הוא טען שהדחיפה שהיא דחפה אותו באירוע הייתה בבחינת "הקש ששבר את גב הגמל", גרמה לו לאבד את העשתונות ולתקוף בחזרה. בהמשך אותה חקירה הוא הודה ששיקר כשטען שהיא דחפה אותו וכן ציין שהיא

בית המשפט המחוזי בחיפה

תפ"ח 3811-04-23 מדינת ישראל נ' לייטל (עציר)

"פרכסה" ושהוא רצה "לוודא שהיא מתה" ולכן היכה בה בפטיש. הוא הודה שבאותו רגע התכוון להמיתה.

הופנינו אל דברי הנאשם בשחזור שנערך עמו (ת/22 ; ת/23 ; ת/28). כאן, הוא הודה שאיבוד העשתונות הגיע כתוצאה מכך שאמרה שהיא מתכוונת לעזוב עם בנותיה ; כן הודה שהיכה בצלעותיה ; ששחרר צווארה לאחר שהפסיקה לזוז ; הוא חזר לתנוחת עמידה וראה שגופה זו ; מכאן הסיק שייתכן שלא מתה ; הוא הסתכל לצדדים ולאחור, הלך לכיוון השידה (7-6 צעדים), נטל את הפטיש, נע לכיוון המנוחה והיכה אותה בראשה באמצעותו.

צוינו דבריו בחקירה השלישית (ת/4) שלפיהם ברגע שהמנוחה אמרה לנאשם שהיא עומדת ליטול את הבנות "נשבר לי משהו בראש וכל מה שיכולתי לחשוב עליו זה להרוג" ; שהסיק שלא יוכל לראות את הבנות עוד, אם כי דבר לא נאמר לו. ביחס לטעם לחיפוש הפטיש אמר – "תוך כדי השיגעון של לרצות להרוג חיפשתי. הסתובבתי עם הראש כדי לחפש משהו להשתמש בו "והפטיש הוא "הדבר הראשון היעיל שראיתי". באומרו "יעיל" התכוון שעשוי לגרום למותה.

הופנינו להתכתבויות בקבוצת הווטסאפ שנקראת "TROUBLE" (ת/17). במסגרת אותה התכתבות הנאשם שלח בשעה 04:50 בבוקר האירוע צילומי מסך, וכן הודעה, המלמדת על כך שהמנוחה התכוונה לעזוב מזה חודשים, לא שינתה דעתה למרות מה שקרה, וכי הוא מאוכזב. כן נכתב, שהמנוחה תכננה לפעול כפי שפעלה כל הזמן (ת/36א').

ב"כ המאשימה מיקדה, בצדק, את נקודות המחלוקות בינה לבין ההגנה בשתי אלה –

א. האם המנוחה נפטרה כתוצאה ממכות הפטיש שמא מצאה מותה כבר כשנחנקה בידי הנאשם?

ב. האם ההכאה בפטיש הייתה אקט שבוצע לאחר הליך ממשי של שקילה וגיבוש החלטה להמית או מעשה לא מתוכנן, לא מחושב, לא שקול, וללא גיבוש החלטה להמית?

א. הגורם למות המנוחה :

ב"כ המאשימה טענה, בהסתמך על חוות – דעתו של ד"ר קוטיק הנ"ל, כי ממצאיו ומסקנותיו של המומחה שוללים את טענת ההגנה שלפיה המנוחה לא הייתה בחיים עת שהנאשם היכה אותה בפטיש. כזכור, ד"ר קוטיק ציין – "הימצאות של שטפי דם באזור חבלה רקתית יכול להראות על כך שהמנוחה הייתה בחיים". המאשימה לא התעלמה מדברי המומחה בדבר העובדה שהימצאות פטכיות בפנים וחבלה על הצוואר יכולים להתיישב עם לחץ חיצוני העלול להיות קטלני. עם זאת, המאשימה סברה, ש"בנסיבות המקרה, נראה כי מדובר במידע שהורחב על ידי ד"ר קוטיק למעלה מן הנדרש ורק לצורך השלמת התמונה, שהרי ברור שאדם אינו יכול למות פעמיים – פעם מחניקה ופעם ממכות פטיש בראש... סיבת המוות היא הנזק החמור למוח". המוות נגרם כתוצאה מחבלות בראש, כמסקנת המומחה ; המשמעות היא בהכרח שהמוות לא נגרם כתוצאה מהחניקה. הודגש שלשיטת המאשימה, מחוות הדעת אין ללמוד שהמומחה "התלבט בנוגע לסיבת המוות... או שלא יכול היה לקבוע מה

בית המשפט המחוזי בחיפה

תפ"ח 3811-04-23 מדינת ישראל נ' לייטל(עציר)

מבין הגורמים בעלי הפוטנציאל הקטלני שהופעלו עליה גרם למותה, או שנותר בליבו ספק שמא הלחץ על הצוואר הוא זה שגרם בפועל למותה של המנוחה". נטען – אילו התלבט היה ודאי כותב זאת. "חוות – הדעת קובעת באופן שאינו משתמע לשתי פנים שהגורם למותה של המנוחה הוא חבלה בראש/במוח כתוצאה מהכאתה בראש".

הודגש עוד – חוות-הדעת הוגשה בהסכמה שכן הסנגור הודיע שהיא מקובלת עליו "ככתבה וכלשונה". לפיכך, וככל שיבקש הסנגור לתקוף את חוות – הדעת, התבקשו לדחות על הסף ניסיון שכזה. לפי הנטען, ויתורה של ההגנה על חקירת המומחה בחקירה נגדית אף מחזק קביעה זו שלפיה ממצאי ומסקנות המומחה מחייבות כשהתנהלות ההגנה כמוה "כהסכמה לאימוץ מסקנות המומחה". בהקשר זה הופנינו גם לכך שהנאשם עצמו לא היה בטוח כמה זמן ארכה חניקת המנוחה, כאשר ברור שלמשך החניקה ועוצמתה השלכה על האפשרות לגרום למות אדם, להבדיל מגרימת אובדן הכרה בלבד. עניין זה, של משך החניקה, לא בורר על ידי ההגנה מול ד"ר קוטיק (במסגרת החקירה הנגדית) ולפיכך, יקשה עליה לנסות לעורר ספק בדבר האפשרות שהחניקה הייתה ארוכה די צורכה על – מנת לגרום למוות, על בסיס הממצאים הפתולוגיים.

עוד צוין, שההגנה לא טרחה להביא מומחה מטעמה באשר לסיבת המוות האפשרית או לשלב שבו התרחש. לפי הנטען, גם אם חוות – דעתו של ד"ר קוטיק מותירה ספק בעניין זה היה על ההגנה לבסס את התזה הנגדית באמצעות מומחה מטעמה. לאור כל אלה, נטען, שכל טיעון שתעלה ההגנה נגד חוות – הדעת יהיה בגדר טיעון בעלמא שברור שד"ר קוטיק היה שולל אותו לו התאפשר הדבר במסגרת החקירה הנגדית.

בהתייחסות לדברי הנאשם שלפיהם בדק אם המנוחה עדיין נושמת על ידי קירוב ידו לאפה, נטען, (מציעה – נטען שאין ללמוד מדבריו אלה של הנאשם כי) המנוחה לא הייתה עוד בין החיים בתום החניקה שכן : הנאשם אינו רופא ; יכול שבלהט האירוע לא הבחין בנשימה ואף ייתכן שמנגנון הנשימה של המנוחה נפגע, ולפיכך נשימותיה היו שטחיות וחלשות כך שלא ניתן היה לחוש בהן.

ב. התקיימות הנסיבה המחמירה "שקילה וגיבוש החלטה להמית".

נטען, כי נסיבה זו בהחלט התקיימה במעשהו של הנאשם. עוד נטען כי נסיבה מחמירה זו טומנת בחובה שתי חלופות – האחת, שעניינה "תכנון"; ושנייה הדורשת "שקילה וגיבוש החלטה להמית"; שתיהן מובחנות ממעשה נטול הנסיבות הללו, מעשה ספונטני שנעשה בלהט הרגע, ללא הפעלת שיקול דעת של ממש וללא הכנה הכוללת פעולות מקדימות שביצע העושה קודם לביצוע הרצח.

במקרה שלפנינו לא יוחס לנאשם תכנון אלא הליך ממשי של שקילה וגיבוש ההחלטה להמית בלבד. חלופה זו יוחסה רק ביחס לחלק האחרון של האירוע – אירוע ההכאה בפטיש, הגם שישנן ראיות המלמדות על התקיימותה גם בשלבים המוקדמים של האירוע (חניקה של כל הגוף ולא רק של פלג גוף עליון עד שהפסיקה לזוז) מה שמלמד על תהליך פנימי של הכנה עצמית מבחינה "שכלית רגשית ותכליתית" לקראת מימוש המזימה הקטלנית. חניקה ממושכת אל מול ניסיונות של הקורבן

בית המשפט המחוזי בחיפה

תפ"ח 3811-04-23 מדינת ישראל נ' לייטל (עציר)

והתגברות על המעצורים המוסריים ואחרים בדרכו לממש את תוכניתו לאחר הליך של שקילת הדברים. ההחלטה להמשיך בחניקה עוד ועוד (להבדיל מתחילת התהליך) מלמדת על גיבוש החלטה להמית את הקורבן. הובהר, כי משאין ודאות לגבי משך החניקה ומפאת הזהירות, מצאה התביעה לייחס לנאשם את הנסיבה המחמירה רק ביחס לחלקו השני של האירוע.

הופנינו על ידי המאשימה לע"פ 4066/22 ז'ירנוב נ' מדינת ישראל (25.6.23) בכל הנוגע לפרשנות הנכונה של הנסיבה המחמירה הנ"ל. באותו מקרה, המערער דרש מהמנוח לעזוב את דירתו עקב אי תשלום; כיון שהלה סירב גמלה בלב המערער ההחלטה להמית את המנוח. לצורך כך, ניגש המערער למטבח, הצטייד בסכין גדולה, נכנס לחדר השינה ודקר באמצעות הסכין את המנוח בעת שישן במיטה "דקירה עמוקה בצוואר מצד שמאל וסובב את להב הסכין בעודה נעוצה בצווארו של המנוח". כל זאת, במטרה לגרום למות המנוח ולאחר שגיבש החלטה לעשות כן. כמו כן, המערער חתך את המנוח באמצעות הסכין בלחיו השמאלית. לאחר מכן, המערער משך את המנוח מהמיטה, בעוד האחרון מדמם קשות ממקום הדקירה בצוואר, גרר אותו למסדרון הדירה עד סמוך לדלת הכניסה, השכיבו על בטנו, אזק את ידיו מאחורי גבו בשני אזיקונים והכניס את ראשו ורגליו לשקית זבל. כל זאת כדי לוודא את מות המנוח. לאחר זמן, יצא המערער מהדירה ושכנו ראה כתמי דם על בגדיו. השכן הציץ מבעד לדלת הפתוחה של הדירה והבחין בגופת המנוח.

באותו מקרה נקבעו מספר קריטריונים לבחינת השאלה אם התקיים בעושה הליך ממשי של שקילה וגיבוש החלטה להמית:

(1) השקילה צריך שתיעשה לפני ביצוע המעשה ולא במהלכו;

(2) השקילה היא אמיתית. כלי – העוזר לבחינת אופי השקילה היו אלו:

(א) משך הליך השקילה (ואפילו מספר שניות יכולות להספיק לצורך זה) לפי הנסיבות הקונקרטיות של כל מקרה דנ"פ 5071/22 פרוץ נ' מדינת ישראל (4.12.22) העובדה שהשקילה נעשתה תוך כדי האירוע איננה שוללת היא עצמה את האפשרות שהתקיים הליך שקילה ממשי. בעניין זה כל מקרה לגופו.

(ב) השקילה היא במסגרת "הליך" דווקא; משמע, לא כזו שהבליחה עובר לרצח כאנקדוטה רגעית או פתאומית אלא באה לביטוי ב"שלביות מסוימת של התגברות שיקול - הדעת".

(ג) השקילה לא חייבת להיות "ערכית - נורמטיבית"; די בתהליך פנימי של הכשרה עצמית של האדם מבחינה שכלית, רגשית ותכליתית לקראת מימוש הקטילה, המתלווה לרעיון לשים קץ לחייו של אדם.

(ד) השקילה צריכה להיעשות "ביישוב הדעת ובקור רוח" ולא "בלהט הדברים ובעיצומו של ויכוח או עימות". בחירה, הנעשית בלהט האירוע איננה משקפת בחירה מלאה והזדהות של הרוצח עם

בית המשפט המחוזי בחיפה

תפ"ח 3811-04-23 מדינת ישראל נ' לייטל(עציר)

מעשה ההמתה. עם זאת, סערת רגשות עשויה לעיתים שלא להקהות במידה משמעותית את איכות הליך השקילה ואת טיבו.

ב"כ המאשימה המלומדת ביקשה ליישם הקריטריונים על נסיבות המקרה כך -

א. בסוגיית העיתוי – גיבוש החלטה להמית נעשה לפני תחילת מעשה הקטילה ולא במהלכו. מרגע בו הבחין הנאשם בתזוזת המנוחה ועד הכאתה בפטיש בוצעו שורה של פעולות.

1. הוא ראה תזוזה והבין שיש אפשרות שהיא עדיין חיה ;

2. הוא רצה לוודא שהיא תמות ;

3. הוא חשב עם מה יוכל לפגוע במנוחה כדי לוודא מותה ;

4. הוא נזכר בקיום הפטיש על השידה ;

5. הוא חשב על כך שהכאה בפטיש בראש תגרום למוות ;

6. הוא החליט להשתמש בפטיש ;

7. הוא קם מעל למנוחה, הלך לכיוון השידה מרחק של 6-7 צעדים ;

8. הוא איתר את הפטיש ונטל אותו ;

9. הוא חזר לכיוון המנוחה 6-7 צעדים ;

10. הוא רכן מעליה והיכה בפטיש בראשה מספר פעמים ;

לדעת המאשימה רצף זה מלמד על קיום הליך ממשי של שקילה וגיבוש החלטה להמית לפני ביצוע מעשה ההמתה עצמו, על אף פרק הזמן הקצר בו הדברים מתרחשים.

אמרותיו של הנאשם, לאחר האירוע, כך נטען, מלמדות על גמירות – דעתו בעת ביצוע המעשה – לשוטר גיא שוורץ (ת/14) הוא אמר ש"החליט" לעשות מעשה ; וכן "כשהגעתי למסקנה שזה לא הרג אותה, אז הרגתי אותה עם פטיש" ; הוא ענה בחיוב לשאלת השוטר אם החליט להורגה בגלל שבגדה בו ; ואף השיב שהוא "מקווה" שהיא כעת ללא דופק.

משך הזמן הקצר של הליך השקילה הוא עצמו איננו שולל קבלת החלטה לאחר הליך שקילה ממשי. קבלת החלטה תוך שניות בהחלט עשויה לעלות בקנה אחד עם דרישת החוק. צוין, כי כבר בעבר עברה מחשבה זו במוחו של הנאשם, דהיינו, לא הייתה זו מחשבה זרה לו ; דבריה של המנוחה לא היו, כלשונו, "הקש ששבר את גב הגמל". הוא אמר לה בעבר שמתחשק לו להרוג אותה אך אינו עושה כן שכן ילדיה לידה. הדברים באו לביטוי במכתבה אליו, וחזקה עליה שהכירה אותו ושחששה מפניו היה מוחשי ואמיתי.

בית המשפט המחוזי בחיפה

תפ"ח 3811-04-23 מדינת ישראל נ' לייטל(עציר)

משמע – הנאשם גלגל בראשו את הרעיון; הוא עיכב את הביצוע בשל הנסיבות; השקילה שבוצעה באירוע גופו לא הייתה אלא הבשלה של תהליך מחשבתי שהתגבש בראשו משך זמן ארוך. הופנינו אל ע"פ 8577/22 **פימוב נ' מדינת ישראל** (21.4.24), בו נקבע שגם החלטה להמית "על - תנאי" אשר הבשילה בזמן האירוע תעמוד בדרישת החוק, שכן זהו מקרה הפוך כמעט ממקרה ההמיתה הספונטני.

בהיבט **מהות השקילה**, אין האמור בענייננו, לפי הנטען, בשקילה רגעית או פתאומית והיא באה לאחר הניסיון להמית בחניקה אשר לפי הבנת הנאשם לא עלה יפה. אז, הוא שקל בדבר, החליט סופית שהוא רוצה לגרום למותה, החליט כיצד לעשות זאת (כלי, מיקום בגוף, ומספר הפגיעות) ואז ביצע החלטותיו. יש כאן "שלביות" של התגבשות שיקול – הדעת.

לכל אורך השלבים הנ"ל, צוין, יכול היה הנאשם לסגת ולהתחרט שכן הזעם הראשוני התכלה. הוא ביצע סדרה של פעולות הכרוכות בחשיבה, קבלת החלטה וביצוע.

ביחס **לתוכן השקילה**, צוין, שהנאשם גיבש החלטת "וידוא הריגה" ועשה זאת באמצעות הפטיש. לפי הנטען, "וידוא ההריגה" מלמד בצורה המובהקת ביותר על שקילה וגיבוש ההחלטה להמית. הבחירה להכות בראש, מה שצפוי לגרום למוות מלמדת אף היא על כוונה להמית; בחירת פטיש דווקא גם כן מצביעה על כך. הפטיש, כך צוין, לא עמד לנגד עיניו, כפי שטען, אלא חייב הסתכלות, קימה והליכה; משמע הנאשם לא אמר אמת בעניין זה. הכאה מספר פעמים עד לשמיעת פיצוח הגולגולת מהווה אף היא חיזוק לתזה זו. לסיכום צוין, כי הנחישות של הנאשם והבחירות המושכלות שערך להגשמת ההחלטה, מלמדות על כך שעבר הליך פנימי מבחינה שכלית, רגשית ותכליתית לקראת מימוש ההחלטה הקטלנית.

הוצע אף לבחון המעשים במבחן ה"סרט האילום", והדבר מלמד, לדעת המאשימה על כך שגיבש החלטה ברורה לוודא הריגה, דהיינו לאחר הליך ממשי של שקילה וגיבוש החלטה להמית. צוין עוד כי הנאשם לא עשה פעולה כלשהי הסותרת מסקנה זו כגון הזעקת מד"א, לא לאחר החניקה ולא לאחר ההכאה בפטיש, לא ניסה להחיות את המנוחה ואף לא פנה לעזרת השכנים בעניין זה. מכאן היא לומדת המאשימה שהנאשם היה בטוח שהוא מעוניין להמית וכי לא עבר בו כל פקפק או היסוס בעניין זה. הדבר אף מלמד, לטענת המאשימה, שגם אם כדבריו, היה ב"אמוק" כשביצע את המעשים והתעורר ממנו אחר – כך, לא טרח לסייע לה בשום דרך מהללו, מה שמלמד על גיבוש החלטה שקולה על ידיו להמיתה.

בהתייחס **לנסיבות השקילה**, נטען כי זו נעשתה בקור – רוח ובצורה מושכלת ומודעת. גם אם כעס על המנוחה אין לומר שפעל מתוך אובדן עשתונות. הכעס לא מנע ממנו לפעול ולחשוב בצורה בהירה, לשקול מעשיו ולגבש החלטה. לא היה בכעס כדי להקהות את איכות הליך השקילה או את טיבו.

מסקנה זו מתחזקת, לפי הנטען, מהתרשמות המאשימה מהנאשם כאדם השולט בעצמו כשהוא לחוץ, נסער או כועס. התרשמות זו מבוססת על התנהלותו בבית המשפט (רגועה ואף זוחה אף שהוטחו בו האשמות קשות). הוא השיב לשאלות באורח שישרת את קו הגנתו ולא נראה כי מדובר במי שהלחץ

בית המשפט המחוזי בחיפה

תפ"ח 3811-04-23 מדינת ישראל נ' לייטל(עציר)

עשוי להכריעו. צוין, שהוא דיבר בשקט, ענה לעניין, בכה ולא הרים קולו. כך נהג גם כשנאלץ להביט בתמונות מהזירה או לדבר על בנותיו. שליטה עצמית אפיינה אותו גם בחקירה המשטרתית ואפילו כשהתקשר לאביו, 30 שניות לאחר ביצוע המעשה. נטען שלא יעלה על הדעת שמי שהיה בסערת רגשות כה גדולה עד כי לא יכול היה להשתלט על מעשיו עשוי לעבור מהפך פנימי ולהפגין יכולת חשיבה וביצוע טובה ולדבר בקול רגוע ולעניין. צוין, שגם העובדה שלא אמר לאיש מהללו (אביו, השוטר עימו שוחח או שוטרים שהגיעו לדירה) שעשה את שעשה מתוך אובדן עשתונות וסערת רגשות מלמדת שלא אלו היו פני הדברים. ב"כ המאשימה אף כללה בסיכומיה את סברתה לגבי ההתנהלות האנושית והיעדר היכולת של אדם לעבור מ-0 ל-100 תוך זמן קצר במישור הכעס, סערת הרגשות והרוגע בעקבותיהם.

נטען עוד שהחלטה לבצע "וידוא הריגה" בוצעה שלא במהלך עימות מילולי או פיזי שכן לאחר החניקה, כשהנאשם סבר שהמנוחה נפחה נשמתה, היא נותרה שוכבת דוממת. בנקודה זו לא היה ויכוח או התגרות אלא שרר שקט. התזוזה שביצעה המנוחה נבעה, לדעתו, מרפיון של שרירים; משמע, ההחלטה לוודא את מותה התקבלה כשהנאשם יכול היה לשקול עמדתו בשקט ושלא במהלך מריבה או תחת לחץ, שחייבו להגיב לאיום או תקיפה שמופנים אליו.

במישור הראייתי, ביקשה המאשימה לדחות גרסת הנאשם (הכבושה) שלפיה המנוחה אמרה לו שלא יראה עוד את בנותיו לעולם, וכי זה היה מה שגרם לו לאבד שליטה. בחקירותיו לא טען כך, ובאמרות שבהן נאמרו הדברים ציין שזו הייתה השערה ותו לא, לנוכח דברי המנוחה שלפיהם תעזוב את הבית עם הבנות. צוין שבחקירות הראשונות כלל לא הזכיר את עזיבת הבית עם הבנות. נטען, כי הנאשם "שדרג" את האמרה כדי לשכנענו לקבל גרסתו ביחס לאובדן העשתונות; משלא ניתן הסבר לשינוי בגרסה, ראוי, לפי הנטען, לדחותה.

צוין עוד, שבתחילת חקירותיו טען שהמנוחה דחפה אותו וכי זה היה ה"טריגר" (מזנק) המיידי למעשה; בהמשך, הודה ששיקר ושכך לא אירע כלל ועיקר. חזרתו מגרסה זו נבעה מכך שהוא עומת עם מה שאמר לשוטרים בשיחת טלפון עימם והבנתו שהחוקרים אינם מאמינים לגרסתו הכבושה.

עניין נוסף שצוין בהקשר זה נוגע לכך, שהוא היכה את המנוחה תחילה בצלעותיה (טרם חניקתה) אך "שכח" לציין זאת באמרותיו הראשונות; הוא סיפר זאת לראשונה בשחזור.

נטען, כי מדובר בפרט מהותי וחשוב שכן מדובר היה בהכאה שנועדה להחליש את המנוחה, ולפיכך, כי הטענה ש"שכח" לספר על כך באורח מקרי אינה אמינה. המכלול מלמד, לדעת המאשימה, שהנאשם ניחן במניפולטיביות בניסיונו להדוף את הטענה שעשה את שעשה בניסיונות מחמירות דווקא.

סיכומי ההגנה

בפתח סיכומי ההגנה הדגיש הסנגור את העובדה, שהתביעה בחרה לכלול בכתב – האישום נסיבה מחמירה שעניינה הליך ממשי של שקילה וגיבוש החלטה להמית ולא בחרה בחלופת ה"תכנון". לפיכך,

בית המשפט המחוזי בחיפה

תפ"ח 3811-04-23 מדינת ישראל נ' לייטל (עציר)

ראוי, לטעמו, להתעלם מראיות, המלמדות על תכנון דווקא; לא בכך הואשם הנאשם והוא זכאי לנהל הגנתו בהסתמך על מהלכיה של התביעה.

כן העיר הסנגור שעל פי כתב – האישום, כפי שנוסח בידי המאשימה, הנסיבה המחמירה כרוכה בחלק השני באירוע (ההכאה בפטיש) ולא בחלק הראשון (החניקה).

כתב – האישום לא תוקן למרות ששני העניינים הללו עמדו על הפרק ונדונו; לפיכך, יש להגן על זכויות הנאשם ולמנוע מהתביעה לטעון אחרת.

סוגיית השלב בו איבדה המנוחה את חייה – סיבת המוות

פעולתו של הנאשם בבדיקת נשימת המנוחה היא אינדיקטיבית לגבי מצבה של המנוחה לאחר החניקה; טענתו האמורה לא נסתרה. היא עצמה מקימה ספק סביר ביחס לסוגייה זו.

חוות – דעת המומחה צריך שתתפרש באורח המותיר ספק לגבי סיבת המוות.

חוות – הדעת מלמדת על נזק חמור למוח בעקבות חבלה ועל ממצאים חבלתיים בצוואר עם פטכיות מרובות בפנים היכולות להתיישב עם חניקה באמצעות כפות הידיים, כזו העלולה לגרום לאובדן הכרה ואף למוות. המומחה טורח ומדבר בחוות דעתו על שלושה מנגנונים חלופיים, היכולים לגרום למוות בדרך זו.

הסנגור טען, כי המומחה לא שלל את האפשרות שהמוות נגרם כתוצאה מחניקה. פירוט מנגנוני – המוח השונים על ידי חניקה מלמד על כך שמדובר באפשרות ממשית ולא תיאורטית או בעלת היתכנות זניחה. אילו מדובר היה באפשרות זניחה, לא היה המומחה טורח ומפרט זאת והיה מציין שמדובר באפשרות שאיננה רלבנטית לענייננו.

לפיכך, מתעורר ספק סביר ביחס לשאלה מה גרם את מות המנוחה.

הסנגור מבקש לדחות את טענת המאשימה, שלפיה אי – הבאת מומחה מטעם ההגנה פועל לטובת פרשנות המאשימה לחוות – דעת המומחה מטעמה; לדבריו, חוות – דעת מומחה התביעה היא ברורה; עולה ממנה בבירור שהמוות עשוי היה להיגרם מהחניקה אך ממכת – הפטיש. אין אמרה כי האפשרות הראשונה היא תיאורטית או בלתי – סבירה. הקדשת חלק מהותי מפרק המסקנות לניתוח אפשרות זו על מנגנוניה מדברת בעד עצמה. לפיכך, אין ההגנה נזקקת לחוות – דעת מטעמה בעניין זה; התביעה ויתרה על הזדמנות שניתנה לה להבהיר את האמור בחוות – הדעת; הזדמנות זו ארכה פרק זמן משמעותי ובכל זאת, לא הומצאה חוות – דעת משלימה או מבהירה כאמור.

בפרט, ביקשה ההגנה לדחות את טיעוני המאשימה הבאים בהקשר לממצאי חוות הדעת:

(א) נטען בטיעוני המאשימה, שהימצאות שטפי – דם באזור החבלה הרקתית יכולה ללמד שהמנוחה הייתה בחיים אותה העת. לכך משיבה ההגנה – חובת ההוכחה מוטלת על התביעה והעלאת אפשרות כאמור לעיל איננה מסלקת את הספק הסביר שהמוות נגרם כתוצאה מהחניקה דווקא.

בית המשפט המחוזי בחיפה

תפ"ח 3811-04-23 מדינת ישראל נ' לייטל(עציר)

(ב) המאשימה טענה, שפירוט מנגנוני – המוות פועל יוצא של חניקה היה בגדר "למעלה מן הנדרש". ההגנה משיבה שאילו האמור היה במידע מיותר, הדבר היה מצוין במפורש בחוות – הדעת; אלא שכך לא היה. בפועל, המידע הובא ואף בהרחבה. הודגש שהדברים נמסרו תחת אזהרה, משמע אי – מסירתם עלולה הייתה לסבך את כותב חוות – הדעת במסירת מידע מטעה לבית המשפט.

ראוי היה שהמאשימה תבקש הבהרות מהמומחה הן לגבי סיבת המוות הן לגבי הטעם לפירוש מנגנוני המוות העלולים לנבוע מחניקה. הודגש – לא בכל מקרה ניתן לקבוע איזה מבין המנגנונים האפשריים גרם למוות. לא בכדי המומחה לא ערך דיון בחוות – דעתו באשר למנגנון שגרם למוות. הטעם לכך – בנסיבות המקרה, אין ניתן לשלול מעל ספק סביר כי מותה של המנוחה נגרם כתוצאה מהחניקה. חזקה על המומחה שאילו ידע להצביע על המנגנון שגרם למוות, היה מצביע עליו במסגרת חוות – הדעת. הסנגור הוסיף וטען, שעל כל פנים, כללי הפרשנות מחייבים לפרש מסמך נגד מי שניסחו (והביאו לבית המשפט) וכן כי אי – חקירתו הנגדית של המומחה בידי ההגנה איננו בשום אופן יכול לשמש כטעם לקבל את עמדת המאשימה בסוגיית סיבת המוות.

סוגיית התקיימות הנסיבה המחמירה שעניינה קיום הליך ממשי של שקילה וגייבוס החלטה להמית

טענה זו הועלתה כמובן כטענה חלופית לטענה שלפיה מותה של המנוחה נגרם כפועל יוצא של חניקה דווקא, ולמקרה שייקבע כי מותה נגרם על ידי הכאתה בפטיש. (לדעתי כך יותר ברור).

בפתח טענות ההגנה בעניין זה ביקש הסנגור שנאמץ את דבריו של הנאשם בעדותו לפנינו ככאלה המשקפים את שאירע באירוע בו הביא למות המנוחה.

הוא הצביע על כך, שהנאשם טען שהוא זוכר את האירוע כרצף סרטונים שיש בהם חורים, וכי לדוגמה, טען שאיננו יודע כמה זמן נמשך אקט החניקה: 2, 5, 7 או 10 דקות, אף כי צוין שהוא זוכר שהיה זה יותר מדקה.

הסנגור עמד על כך שהנאשם הצביע, בעדותו, על חללים שנפערו בזיכרונו בהקשר לחלקים מתוך הוויכוח שקדם לחניקה, ולמה שאירע לאחר ההכאה בפטיש. כן הפנה הסנגור לטענת הנאשם בעדות שהיה ב"אמוק" כשצליל הפטיש היה מה שהוציאו מההתקף. כן הופנינו לדבריו שהיה ב"אובדן דעת".

לאור דבריו אלה של הנאשם, ביקשנו הסנגור לקבוע שמעשי הנאשם בוצעו כשהוא מצוי בהתקף "אמוק", כך שאין ניתן ליצור חלוקה בין חלקיו השונים של האירוע. הנאשם הודה שעשה את שעשה במתכוון (ולא טען לאירוע תאונתי או טענה אחרת המפחיתה במשהו את אופי אחריותו הפלילית). מכאן שעל פי טענת ההגנה יש לדחות טענות המאשימה שבדבריו בחקירה או במשפט הוא "כלכל צעדיו משפטית" ומסר גרסה המעוותת את המציאות כך שזו תקל עמו משפטית. הוא יכול היה לטעון שהפטיש היה מונח על הספה או על הרצפה בסמוך אליו; מאחר שלא עשה כן (למרות שלא הייתה ראייה לסתור את דבריו) יש לקבל את דבריו כמשקפים את המציאות ביחס למה שהתחולל באירוע הנדון כאן. צוין, כי במהלך החקירה לא נעשו פעולות כדי להזים גרסת הנאשם, שעשה את שעשה

בית המשפט המחוזי בחיפה

תפ"ח 3811-04-23 מדינת ישראל נ' לייטל (עציר)

באורח ספונטני וללא יכולת ממשית של הליך גיבוש החלטה. בשחזור אמר הנאשם עת שהוא אוחז בפטיש שהוא עדיין "כל כך כועס", מה שמשקף לפי הנטען את היותו בהתקף "אמוק" באותו הזמן.

כמו בטיעוני המאשימה, גם בטיעוני ההגנה הופנינו אל ע"פ 5363/20 **פרץ נ' מדינת ישראל** (11.7.22) בו נקבע שמקרה שבו נעשה המעשה באופן ספונטני ובלהט הרגע (לאחר התגרות סובייקטיבית לדוגמה) לא ייכנס לגדר הנסיבה המחמירה הנ"ל.

הודגש עוד, כי למעשה חלופה זו כוללת בתוכה שני מצבים אפשריים חלופיים – מעשה מתוכנן ומעשה שנעשה לאחר שקילה ממשית וגיבוש החלטה; לעומתם ההמתה הספונטנית לא תמצא מקומה בתוככי הנסיבה.

הופנינו עוד אל דבריו של השופט הנדל בעניין **פרץ** הנ"ל, בהם צוין, שהחלופה כוללת רק מקרים שבהם ניכרת "שלביות" מסוימת – מעשה המבוצע לאחר תהליך שקילה ולאחר התגבשות החלטה להבדיל מכזה שנעשה בשל החלטה רגעית הנעדרת שלביות. במקרה בו חסרה השלביות (עת הדבר נעשה מתוך כוונה ספונטנית) יש התלכדות של היווצרות הרעיון, ההחלטה הסופית להוציא לפועל והביצוע. השופט הנדל ציין, שראוי להצביע על ממצאים פוזיטיביים המלמדים על התקיימות השלבים השונים ואין די להראות שמדובר במקרה הנעדר ספונטניות או נעדר קנטור סובייקטיבי. אמנם קיים מרווח בין מעשה המבוצע בהתאם לכוונה ספונטנית לבין מעשה המבוצע כפרי של שקילה והחלטה. אך, אין די להראות שהמעשה לא היה ספונטני בהקשר זה (אף כי הדבר עשוי להיות חיזוק לטענת קיומה של שקילה). על המאשימה להצביע בכל מקרה ומקרה על "נסיבות המעידות על שקילה של ממש וגיבוש החלטה", כך נטען.

בעניין **פרץ** הנ"ל אמנם הורשע הנאשם בעבירה שבוצעה בנסיבות מחמירות. היה זה מקום בו הגיע למקום עם סכין; הרוצח ישב ברכבו כשהמנוח כלל לא היה לידו; נקבע, באותו מקרה, שרצף האירועים שקדם לדקירה אפשר הליך מהיר של שקילה וגיבוש החלטה. העובדה שהנאשם שם נמלט מהמקום רק לאחר שוידא שהמנוח התמוטט אף היא חיזקה את המסקנה הזו. לפי הנטען, המקרה שלפנינו שונה שכן הנאשם נותר לצד המנוחה; הם היו באותו החדר והפטיש ניטל ממדף המצוי בחדר, בסמוך אליהם. לפי הנטען, החלטת מבחני **פרשת פרץ** על ענייננו מביאה לממצא שלפיו עניין לנו במעשה שנעשה בלהט הרגע דווקא ולא לאחר הליך ממשי של שקילה.

כן הופנינו אל ע"פ 4066/22 **ז'ירנוב נ' מדינת ישראל**, בו צוטטו דברים מפרוטוקול וועדת חוקה שלפיהם הנסיבה המחמירה הזו חלה על מקרים, שבהם ניטלה החלטה שקולה לגרום למותו של אדם. צוין שם גם שהליך שקילה המבוצע בעיצומו של מעשה הקטילה לא יבוא בשערי הנסיבה המחמירה. נקבע, שנדרשת שקילה אמיתית (במישור האיכותי); שקילה שאינה מתבצעת כהרף עין; כזו המבוצעת ב"הליך", גם אם לא רב – שלבי; ולא באנקדוטה רגעית או פתאומית. צוין, כי צריכה להיות "שלביות" כלשהי בהתגבשות שיקול – הדעת.

בית המשפט המחוזי בחיפה

תפ"ח 3811-04-23 מדינת ישראל נ' לייטל(עציר)

ביחס לתוכן השקילה, אמנם אין נדרשת הכרעה ערכית – נורמטיבית לבצע ההמתה, אך יש צורך באיתור תהליך פנימי של הכשרה עצמית שכלית, רגשית ותכליתית לקראת מימוש המזימה הקטלנית.

הליך השקילה חייב להתבצע ביישוב – הדעת ובקור – רוח ולא בלהט היצרים ובעיצומו של ויכוח או עימות. הודגש שבחירה שנעשית בלהט הרגע או בעקבות קנטור סובייקטיבי אינה מגלה בחירה מלאה או הזדהות שלמה של הרוצח עם מעשה ההמתה. עם זאת, צוין שם, שסערת הרגשות כשלעצמה לא תקהה במקרים מסוימים את איכותו וטיבו של הליך השקילה העומד בפני עצמו ומצדיק הרשעה ברצח בנסיבות מחמירות.

לפי טענת ההגנה, יישום הלכה זו על ענייננו מביא לדעה, שיש לראות את מעשה ההמתה שאותו ביצע הנאשם שלפנינו כמעשה המתה "בלהט הרגע" ולא ככזה הנכנס לגדרה של הנסיבה המחמירה. כך, נטען, שאין ניתן לקבוע שנעשה הליך ממשי של שקילה וגיבוש החלטה לפני מעשה הקטילה (מה גם שהתביעה ייחסה אותו לשלב נטילת הפטיש דווקא); לפי כתב – האישום, מעשה הקטילה החל עוד בטרם שהחל הליך השקילה וגיבוש ההחלטה להמית (לאחר החניקה ובד בבד עם ההחלטה ליטול הפטיש); נטען גם, שלא הובאו ראיות בדבר שקילה אמיתית בשלב נטילת הפטיש שכן הנאשם פעל בשלב זה כ"רובוט". נסיבות השקילה מלמדות לא על קור – רוח ויישוב הדעת אלא על להט יצרים, על ויכוח ועל עימות.

הסנגור קבל על כך, שהמאשימה תיארה בסיכומיה נסיבות שלטעמו נעדרות בסיס בחומר הראייתי. לטענתו, נעשה כאן ניתוח מאולץ של ההתרחשויות על – מנת לשכנע שהתקיים כאן רצף מחשבות והחלטות שיכול ללמד על הליך שקילה.

משרצף זה לא הוכח בראיות, ראוי, לפי הנטען, לדחות את טענות המאשימה בעניין זה.

בשולי סיכומיו הפנה הסנגור אל האמור בדו"ח לבחינת יסודות עבירות ההמתה (בעמ' 9); שם צוין, שראוי שמקרים שבהם לוותה ההמתה בכוונה ספונטנית, כגון לאחר קנטור סובייקטיבי ששלל תכנון ושקילה לא ייכנסו בגדר חלופה זו.

הסנגור טען, שהעימות בין המנוחה לבין הנאשם שבעיצומו אמרה לו שתעזוב את הבית עם הבנות מקים טענות קנטור סובייקטיבי השוללות את יסוד השקילה במעשי הנאשם. מכאן, שלא הוכחה הנסיבה המחמירה הנטענת.

דיון והכרעה

אין ניתן לפתוח פרק זה בהכרעת – הדין בלא להביע את שאט – הנפש ואת סלידתנו הרבה ממעשיו הנלוזים של הנאשם, אשר באחת קיפד פתיל חייה של המנוחה, רעייתו ואם – בנותיו. האמור במעשה שבוצע בד' אמות ביתה של המנוחה, כשילדותיה ישנות בחדר הסמוך; מעשה שבוצע על ידי מי שחלק עמה את מהלך חייה והיה מחויב להגן עליה, ודאי לא לתקוף אותה וליטול נפשה בכפו.

בית המשפט המחוזי בחיפה

תפ"ח 3811-04-23 מדינת ישראל נ' לייטל (עציר)

אין ולא יכולה להיות מחלוקת על כך, שהתואר "רוצח" חייב להיות מודבק לשמו של הנאשם שלפנינו, לדמותו ולאישיותו.

השאלות המחייבות הכרעה לפנינו הן שאלות טכניות משפטיות בעיקרן, אשר לצורך הכרעה בהן נידרש גם לבחינה "טכנית" של האירועים.

האם הרוצח שלפנינו עשה כן בנסיבות שהוגדרו על - פי דין כנסיבות מחמירות, שמא בשים לב להשתלשלות הדברים, אשר הוכחו לפנינו מעבר לכל ספק סביר, אין ניתן לקבוע כי עשה את המעשה בנסיבות כאמור.

הצדדים הגדירו את המחלוקת, אשר ניצתה בינם כמחלוקת לשניים -

א. האם הוכח מעבר לספק סביר, כטענת התביעה, שהמנוחה עודנה הייתה בין החיים כאשר היכה אותה הנאשם בפטיש, ו"וידא הריגתה" כלשון המאשימה?

ב. האם, בהנחה שהתשובה לשאלה הראשונה דלעיל חיובית, מכלול מעשיו והשתלשלות הנסיבות העובדתיות אשר הוכחה לפנינו מלמדת שהנאשם עשה את שעשה לאחר הליך ממשי של שקילה וגיבוש החלטה להמית, דהיינו שהתקיימה בו הנסיבה המחמירה הנקובה בסעיף 301א(א)(1) לחוק, שמא התביעה נכשלה בניסיונה להוכיח את האמור מעל ומעבר לכל ספק סביר.

עם זאת, רגע לפני שנפנה לבחון את שאלת הקשר הסיבתי בין מעשה החניקה לבין מותה של המנוחה, ראוי לבחון את העובדות שהוכחו לפנינו.

לצורך זה, יש מקום לקבוע קביעות מהימנות ביחס לגרסתו של הנאשם שלפנינו.

כזכור, ב"כ המאשימה טענה, שבמספר עניינים עיוות הנאשם את המציאות, על – מנת שזו תתמוך בטענתו המשפטית, שלפיה מותה של המנוחה נגרם כתוצאה מהחניקה דווקא, וכן בטענתו הנוספת, שפעל כפי שפעל לכל אורך האירוע מתוך סערת – הנפש, תחת התקף "אמוק" ובלא שמצבו הנפשי אפשר לו לשקול את הדברים ולגבש החלטה, כנדרש בדין.

כמו – כן, טענה, שהתבטאויות – עבר של הנאשם לימדו על רצון כבוש לגרום למותה של המנוחה; ושרצון זה אשר בעבר נכבש לנוכח נסיבות מעכבות (נוכחות בנותיו במקום), התפרץ כאשר התנאים אפשרו זאת.

הסנגור ביקש, מאיתנו לתת אמון מלא בדברי הנאשם לפנינו (תוך הקניית אמינות לגרסתו בבית המשפט); כן ביקש שנקבע, שהתבטאויות – עבר של הנאשם לא לימדו על כוונה או על תכנון אלא היו בגדר התבטאויות זעם, בלא שתסתתר מאחוריהן כוונה של ממש ובוודאי שלא תכנון לרצוח.

אנו נוטים לקבל את עמדת ההגנה בשני העניינים הללו כאחד.

בית המשפט המחוזי בחיפה

תפ"ח 3811-04-23 מדינת ישראל נ' לייטל (עציר)

הופנינו לכך, שבאחת מגרסאותיו הראשונות טען הנאשם שהמנוחה דחפה אותו עובר לביצוע התקיפה על – ידיו, ובהמשך חזר מכך והודה ששיקר (לא לפני שעומת עם דבריו לשוטרים העוצרים שבאוזניהם לא הזכיר עניין זה כלל); עוד הופנינו לכך שבעדותו אמר שהמנוחה איימה לעזוב, ליטול עימה את הבנות כך שהוא לא יראה אותן עוד לעולם, ואילו בחקירות מאוחרות ציין שזו הייתה השערות לנוכח דבריה לגבי עזיבת הבית ונטילת הבנות עימה (לאחר שבראשונות כלל לא הזכיר זאת). עוד הופנינו להודאתו המאוחרת בכך שהיכה את המנוחה בצלעותיה לאחר שבתחילה הסתיר נתון זה.

כל אלה מלמדים, לדעת המאשימה, על מניפולטיביות שמטרתה להרחיק עצמו מהטענה שתכנן את מעשיו או ששקלם באורח ממשי.

כאמור, **התרשמותנו הבלתי – אמצעית מעדותו של הנאשם לפנינו הייתה שונה.**

התרשמונו שהנאשם משתפנו באורח מלא במה שזכר מהאירוע הנ"ל. האמור באירוע טראומתי, מסעיר וטעון מאוד רגשית. אנו מקבלים לחלוטין את דבריו, שזכרנו את האירוע איננו מושלם. ייתכן שבשלבם כאלה או אחרים במהלך האינטראקציה בינו לבין אנשי המשטרה שבהם פגש, כמו גם בחוקרים שחקרוהו, הוא ניסה באורח טבעי "לייפות" מעט את מעשיו ולהימנע מלשתף בכל פרט ופרט. מקובלת עלינו הטענה, שלפיה לא אמר אמת כשטען שהמנוחה דחפה אותו. כמו כן אנו סבורים שהמנוחה לא אמרה לו מפורשות שלא יראה עוד לעולם את בנותיו אלא כי הייתה זו השערות והבנות שהתגבשה דרך מסננת האלכוהול המחלישה עכבות ומשנה תודעה, ועל רקע הכעס אשר הצטבר בו כלפי המנוחה, כמו גם חשדותיו כי היא מתכננת לעזבו באורח חשאי תוך ששיתף אחרים בחשדות הללו.

עם זאת, **לא התרשמונו שעניין לנו בנאשם מניפולטיבי.** הנאשם היה זה שהזעיק את המשטרה למקום לאחר שביקש מאביו לבוא לקחת את בנותיו. הנאשם הודה מייד (כבר בשיחה למוקד המשטרה ובשיחה טלפונית עם שוטר) בביצוע מעשה הזוועה שאותו ביצע, ולמעט עניינים שבשוליים ממש, דבק בגרסתו והודה שביצע את מעשה – הרצח מתוך כוונה ברורה להמית את המנוחה. הנאשם אף לא טרח להסתיר, בטרם בוא השוטרים, את הפטיש ששימשו להשלמת ביצוע המעשה הנורא. די להקשיב בהקשר זה לשיחתו עם המוקד המשטרה ולקרוא את תמליל השיחה. הוא הדין גם ביחס לשחזור מעשיו, שחזור שאותו ערך בדירה לאחר כחמישה ימים.

דבריו של הנאשם, לפיהם איבד עשתונותו ופעל מתוך "אמוק", כעס, והתקפת עצבים בלתי – נשלטת כמעט, נשמעו סבירים והגיוניים.

אמנם נכון, הנאשם פעל באורח אשר ניתן לתארו כ"מחושב", ואף עדותו לפנינו ניתנה בטון בוטח ובקור – רוח קיצוני למדי. עם זאת, **התרשמותנו שלנו הייתה כי הדבר מהווה מאפיין אישיותי ותרבותי של הנאשם וכי קיים פער של ממש בין המתחולל בנפשו פנימה לבין האורח בו הדברים משוקפים כלפי חוץ.**

בית המשפט המחוזי בחיפה

תפ"ח 3811-04-23 מדינת ישראל נ' לייטל (עציר)

לפיכך, כאמור, מצאנו לתת אמון בגרסה שמסר לפנינו ואשר פורטה לעיל בהרחבה.

בהתאם לגרסה זו אירע אירוע אלים ראשון, בו הנאשם דחף את המנוחה בשנת 2021 ואף אמר שהוא רוצה להורגה. הדבר הוביל להעמדתו לדין, לטיפול גורמי רווחה ולניסיונות לאיחוי הקרעים המשפחתיים. הנאשם גילה הודעות שהוחלפו בין המנוחה לבין אדם אחר בחודש מרץ 2023, מה שגרר חשדות וכעס מצדו. הוא החל בודק את אמצעי – התקשורת שלה ושיתף בקבוצת – וואטסאפ שהקים. בלילה שקדם ליום האירוע, לאחר שתיית אלכוהול במהלך הלילה, גילה תכונות שלימדו על כוונת המנוחה לעזבו והודיע בקבוצה הנ"ל שאינו מוכן להישאר עמה עוד. אין ספק, שבשלב זה, בשעת לפנות בוקר מוקדמת, הנאשם היה טעון מאוד, ואין ספק ששתיית האלכוהול אף הגבירה רגשות אלו. עימות ניצת בינו לבין המנוחה לאחר שזו התעוררה, הבינה שהוא שתה ולא ישן כלל בלילה, וביקרה אותו בשל כך. אף ציינה שהוא חסר תועלת, בעל רע ונורא. הוא הגיב לדבריה והאשימה בכך שהיא ממשיכה לבגוד בו ומתכוונת לעזוב אותו, ואילו היא ציינה שרע לה ושהוא מסוכן.

אנו קובעים שהמנוחה אמרה שהיא אכן תעזוב אותו ותיטול את הבנות עימה. עם זאת, דבריו שלפיהם אמרה שהוא לא יראה אותן יותר לעולם לא נאמרו (ואנו דוחים דבריו של הנאשם לפנינו בעניין זה); הייתה זו פרשנות של הנאשם לדבריה הנ"ל של המנוחה. הנאשם, בעקבות פרשנות זו לדברי המנוחה איבד את שלוות – רוחו ואת עשתונותיו. הוא התקדם לעברה במהירות, היכה בצלעותיה (לאו דווקא כדי להחלישה כפי שטענה התובעת אלא כאקט של עצבים וכעס); לאחר שהזיז את הצעיף שלבשה הוא אחז בגרונה בתנועת חניקה; השניים נפלו על הספה כשהוא מתחתיה; אחר – כך התהפכו שוב ובכל אותה עת המשיך הנאשם לחנוק את גרונה. המחשבה שחלפה בראשו אותה עת הייתה שהיא חייבת למות שכן היא "אויב ובוגד". החניקה נמשכה עד אשר המנוחה הפסיקה לנוע. הנאשם הניח את ידו על פיה וחש שאין נשימה. כשקם מעליה חש בתזוזה של גופה וסבר שהיא עדיין בחיים. לפיכך, קפץ לאחור, הלך מספר צעדים לאחור, נטל פטיש והיכה בראשה של המנוחה מספר פעמים. החבטה האחרונה, אשר גרמה לצליל של ימז על שבר בגולגולת גרמה לנאשם לצאת מהתקף ה"אמוק" שבו הוא היה נתון. הוא התקשר אל אביו לדווח על מעשיו ולבקש ממנו להגיע ליטול את בנותיו, והתקשר מידית למשטרה על – מנת שאנשיה יגיעו לטפל במצב. ברור שבשיחותיו עם המשטרה, אף כי כבר יצא מה"אמוק" שבו היה נתון בעת ביצוע הרצח, לא היה רגוע ו"מאופס עד הסוף" כלשונו. דברי הנאשם, שלפיהם לא הייתה לו כוונה לפגוע במנוחה לפני האירוע בו עסקינן וכי הכוונה להרגה נוצרה במוחו בו – ברגע, כשאבד שליטה, מקובלים עלינו כמשקפים את המצב לאשורו. כן מקובלים עלינו דבריו שלא חשב בהיגיון כאשר שיווה בנפשו מצב שהמנוחה "תעלים" את בנותיו. עוד מקובלת עלינו, כמשקפת את המציאות, גרסתו שלפיה הניח את ידו מתחת לאפה של המנוחה ובא למסקנה שהיא איננה נושמת. לפיכך, הסיק שהיא איננה עוד בין החיים.

באורח דומה מקובל עלינו תיאורו, שלפיו מכלול פעולותיו היו "פעולה אחת רציפה" והיו הוצאה לפועל של "מחשבה אחת רציפה" אשר ממנה "התעורר" לאחר שהנחית את מהלומת הפטיש

בית המשפט המחוזי בחיפה

תפ"ח 3811-04-23 מדינת ישראל נ' לייטל (עציר)

האחרונה על ראשה של המנוחה. נתנו אמון גם בדבריו, שלפיהם כשקם ממקומו **הדבר הראשון שצד את עיניו היה הפטיש ולפיכך החליט לעשות בו שימוש כדי "לוודא הריגה"**.

משקבענו קביעות מהימנות וקביעות עובדה ביחס למה שאירע בשעת לפנות בוקר בביתם של הנאשם והמנוחה, הגיעה השעה להכריע בשתי המחלוקות אשר הובאו לפנינו.

נתחיל בבחינת התשובה לשאלה הראשונה :

האם אכן, פעולת החניקה הממושכת שאותה ביצע הנאשם גרמה למותה של המנוחה, כך שבזמן הכאתה בפטיש לא הייתה עוד בין החיים (או לפחות כי התעורר ספק סביר בעניין זה), שמא נעלה הוא מעבר לכל ספק סביר שבפועל, הייתה המנוחה בין החיים כשהנאשם השלים את מלאכת "וידוא ההריגה" על – ידי הכאתה באמצעות פטיש.

שני מקורות ראיתיים עומדים לרשותנו עת באים אנו להכריע בסוגיה זו.

האחת, העיקרית, היא חוות דעת של הרופא המשפטי מהמכון הארצי לרפואה משפטית (מיום 27.6.23), ד"ר אנדרי קוטיק. ממצאי חוות – הדעת פורטו לעיל בהרחבה ;

הם נותחו בדקדקנות על ידי באי – כוח הצדדים בסיכומיהם ; תמציתם הובאו לעיל בהרחבה.

המסקנה הראשונה המצויה בחוות – הדעת היא, כי **מותה של המנוחה נגרם מחבלה קשה בראשה שבוצעה בעוצמה חזקה**. פגיעה זו משקפת היטב את פגיעות הפטיש שאותן תיאר הנאשם בעדותו. המומחה טורח ומציין, שקיומם של שטפי – דם באזור החבלה יכול להראות על כך שהמנוחה הייתה בחיים עת הוכתה כאמור.

עם זאת, המומחה ביוזמתו מתאר באריכות ובפירוט פגיעות בצוואר שנגרמו כתוצאה מלחץ מקומי, כגון קצות אצבעות. הממצאים הללו, כך לפי חוות דעתו, יכולים להתיישב עם לחץ חיצוני כמו חניקה באמצעות כפות הידיים ולחץ שכזה עלול להביא לאיבוד הכרה ואף בפני עצמו לגרום למוות. המומחה מתאר את שלושת המנגנונים שעלולים להביא למוות פועל יוצא של פעולת חניקה כאמור –

(א) לחץ הגורם לעצירת זרימת דם למוח והמסתיים בנזק מוחי ;

(ב) דחיקת שלד – הגרון שגורמת לחסימת דרכי הנשימה ופגיעה באספקת החמצן למוח ;

(ג) לחץ על קולטנים עצביים העלול לגרום להאטה בקצב הלב עד כדי הפסקת פעולתו לחלוטין.

המאשימה טוענת שחוות – דעת זו היא חד – ערכית וקובעת שהמוות נגרם כתוצאה מההכאה בפטיש, כפי שניתן ללמוד מרישת חוות – הדעת.

ההגנה טענה שחוות – הדעת ניתנת לפירושים רבים ומעוררת ספק סביר ביחס לסיבת המוות בפועל ; המומחה איננו קובע, כך אליבא דהגנה, מה היה המנגנון הגופני אשר גרם למוות, ולפיכך, בהחלט ייתכן שהמנוחה נפחה נשמתה עובר להכאתה בפטיש.

בית המשפט המחוזי בחיפה

תפ"ח 3811-04-23 מדינת ישראל נ' לייטל(עציר)

הנתון העובדתי הנוסף העומד לרשותנו בבואנו להכריע במחלוקת זו הוא תיאורו של הנאשם את פעולותיו ואבחנותיו, כפי שהדבר הובא לעיל בהרחבה.

הנאשם טען ראשית, שאינו זוכר כמה זמן ארכה פעולת החניקה, הוציא מכלל אפשרות שמדובר היה בדקה אחת או בפחות מכך, ונקב כמשך זמן אפשרי במונח "מספר" דקות. החניקה הפסיקה כשהמנוחה חדלה מלנוע ולהתנגד. הנאשם הניח ידו מתחת לאפה של המנוחה וחש שהיא איננה נושמת. גופה של המנוחה ביצע תנועה שהוא הגדיר בלתי – רצונית ואשר גרם לשינוי מסוים בתנוחה.

אכן, ההיגיון הבריא, כשהוא מצטרף לניסיון החיים ולידיעה הכללית באשר להתנהגות גוף האדם בהחלט מצביע על אפשרות סבירה מאוד, שכאשר הנאשם היכה במנוחה באמצעות פטיש היא עדיין הייתה בין החיים.

עם זאת, בכך אין די –

אכן, חוות – דעת המומחה נקבה בחבלה בראש כסיבת המוות העיקרית. החניקה אמנם צוינה ונותחה בהרחבה ככזו שיכולה הייתה לגרום למוות (באמצעות שורה של מנגנונים), אך **בשום שלב בחוות – הדעת לא נערך דיון מסודר בשאלה אם ניתן לקבוע מעבר לספק סביר שהמוות נגרם כתוצאה מההכאה בפטיש ולא כתוצאה מהחניקה, או אם ניתן לקבוע באופן קונקלוסיבי מה היתה סיבת המוות היחידה – החניקה או ההכאה בפטיש, ובאיזו רמת וודאות.**

המתה באמצעות חניקה איננה מיידיית וככלל, היא אורכת דקות ספורות; עם זאת, אחד המנגנונים שעליו דיבר המומחה בחוות – דעתו (דחיקת שלד – הגרון) בהחלט עלול לגרום מוות בדפוס זמן קצרים יותר. המומחה איננו מפרט בעניין זה והדבר מייצר לקונה (חסר או ליקוי) משמעותי בחוות – הדעת.

הנתונים העובדתיים, אשר הוספו מפי הנאשם (חניקה בת דקות ספורות, היעדר נשימה בבדיקתו ותנועה שהוא כינה בלתי – רצונית) אינם חד משמעיים ואין בהם כדי להטות את הכף לכאן או לכאן.

יוצא, אפוא, שחוות – דעת המומחה, אשר הנטייה הטבעית לפרשה כמצביעה על ההכאה כסיבת המוות המיידיית איננה חד משמעית. לטעמנו יש בה כדי להותיר סימן שאלה בלתי פתור ובכך ליצור בתוכה ומתוכה ספק סביר אשר הוא למעשה טבוע בה.

ב"כ המאשימה טענה, שבמצב העניינים הפרוצדורלי שנוצר, שבמסגרתו הסגור ויתר על חקירת המומחה ונמנע מלהביא מומחה מטעמו, ראוי לפרש את חוות – הדעת כפשוטה, דהיינו ככזו הקובעת חד משמעית שסיבת המוות הייתה ההכאה בפטיש דווקא. הסגור טען, שכאשר הבעייתיות והערפל הפרשני היו ידועים ומוכרים לתביעה וזו נמנעה הן בשלבים שלפני הגשת כתב – האישום, הן לאחר הגשתו, לפעול לפיזור הערפל, ערפל זה צריך לפעול לטובת הנאשם דווקא ולא לטובת התביעה.

האם במצב הדברים הראייתי המונח לפנינו, יש מקום לקבוע שסולקו הספקות הסבירים ביחס לשאלה מה הייתה סיבת – המוות? שאלה זו זוכה למשמעות רבה עוד יותר באשר משמעות התשובה לה עשויה להיות זיכוי של הנאשם מביצוע העבירה בנסיבות מחמירות.

בית המשפט המחוזי בחיפה

תפ"ח 3811-04-23 מדינת ישראל נ' לייטל(עציר)

דומה, שהתשובה לשאלה זו חייבת להיות שלילית.

אכן, סביר מאוד להניח שהמנוחה הייתה עוד בין החיים כאשר הנאשם היכה בראשה באמצעות הפטיש. זו האפשרות הראשונה והעיקרית העולה מחוות – הדעת; זו האפשרות העולה מכך, שנמצאו שטפי – דם באזור הרקה; זו גם אפשרות העולה בקנה אחד עם ניסיון החיים (המלמד שמוות כתוצאה מחניקה אורך דקות ארוכות ואינו מיידי) ועם התזוזה של המנוחה שגרמה לנאשם להכותה.

דא עקא, יקשה לומר שכל ספק סביר סולק בהקשר זה וכי האפשרות שהחניקה (אשר אין לדעת בדיוק את משכה) גרמה למותה וכי הכאתה בהמשך הייתה בגדר הכאת מי שאיננה עוד בין החיים היא אפשרות תאורטית ובלתי ריאלית.

הימנעות התביעה מלברר עניין זה בשלב החקירה ולהסיר ספק זה כליל, חייבת לפעול לטובת הנאשם גם אם הימנעות זו נעשתה בתום – לב מוחלט ומתוך רצון ליעל את ההליך המשפטי. גם טענת המאשימה, שלפיה היה על ההגנה להציג חוות – דעת מומחה מטעמה כדי לסתור טענה זו איננה משכנעת, בשים לב לכך שחוות – הדעת מטעם המאשימה עצמה הותירה ספקות ראייתיים, אשר כמובן מתפרשים לטובת הנאשם ולא לרעתו.

נזכיר, כי -

"התביעה נושאת בנטל השכנוע להוכחת על העובדות הנדרשות להוכחת העבירה הפלילית המיוחסת לנאשם.. לנטל השכנוע נודעת חשיבות מיוחדת. התוצאה של אי עמידה בנטל היא דחיית טענותיו של בעל הדין שעליו מוטל הנטל. כך, מקום שבעל הדין, אשר נושא בנטל זה, לא הוכיח ברמה הנדרשת את טענותיו, תינתן ההכרעה במשפט על פי נטל השכנוע- היינו נגד בעל הדין שעליו היה מוטל הנטל השכנוע. לנטל השכנוע נודעת חשיבות מכרעת כאשר לא הובאו ראיות או שהראיות שהובאו אינן מאפשרות לבית המשפט לקבוע ממצאים בהתאם למידת ההוכחה הנדרשת במשפט. כך, שמקום שבגמר המשפט הראיות הן שקולות או שנותר ספק בלב השופט בשאלה האם הוכיחה התביעה את גרסתה, הדין ייחתך בהתאם לשאלה על מי מוטל נטל השכנוע...אם לא עמדה התביעה בנטל זה, כיוון שהנאשם הביא ראיות שעוררו ספק בגרסתה או שהראיות שהיא הביאה לא היו מספקות להוכחת גרסתה מעבר לכל ספק סביר, יזוכה הנאשם. גם אם לא עמד הנאשם בנטל שהועבר אליו להביא ראיות לסתור את גרסת התביעה, אין בכל בהכרח כדי לחרוץ את גורל המשפט נגדו. גם במצב דברים זה, על בית המשפט לשקול את הראיות מטעם התביעה ולהכריע אם הן מבססות את טענתו במידת הוודאות הדרושה לצורך הרמתו של נטל השכנוע. היינו, השאלה היא אם די בראיות כדי להוכיח את אשמתו של הנאשם מעבר לכל ספק סביר..." (ראו לעניין זה בהרחבה: ואקי, **דיני הראיות**, כרך ד' (2020), פרק 66, עמ' 2039-2046 והאסמכתאות שם). (ההדגשה אינה במקור).

עוד נאמר בהקשר זה, מפי נשיאת בית המשפט העליון המנוחה, כב' השופטת נאור, בע"א 8713/11 צאיג נ' חברת ע.לוזון נכסים והשקעות בע"מ (20/8/17), כי :

בית המשפט המחוזי בחיפה

תפ"ח 3811-04-23 מדינת ישראל נ' לייטל(עציר)

"להשקפתי, תפקידנו כשופטים הוא לנסות להגיע לחקר האמת ולהכריע במקרים המונחים לפנינו. לעתים, כמו בענייננו, דומה שהצדדים מגלים טפח, מכסים טפחיים ומבקשים מבית המשפט שיכריע ללא תשתית עובדתית מספקת. מקרים אלו מציבים את השופט בפני מציאות קשה, בבחינת "תִּבְּן אֵין נִתֵּן לַעֲבָדֶיךָ וּלְבָנִים אֲמָרִים לָנוּ עֲשׂוּ" (שמות ה' 16). על הצדדים לדעת כי לא ניתן לצפות מבית המשפט שיעשה את הבלתי אפשרי וישחזר מה שהיה באמת. אולם, על אף הקשיים שמתעוררים כאשר התמונה העובדתית מקוטעת, אין משמעות הדבר שבאפשרותו של השופט להימנע מהכרעה. במקרים אלו לעתים אין מנוס מהכרעה לפי נטלים – המוציא מחברו עליו הראיה".

אם כך הם פני הדברים בהליכים אזרחיים כי אז יש לתת להם משנה תוקף כאשר עסקינן בהליך פלילי בו נדרשת המאשימה להוכיח את ביצוע העבירות ברף הוכחה גבוה, מעל ומעבר לספק סביר.

מתאימים לעניין זה הדברים שנכתבו במסגרת ע"פ 2697/14 חדאד נ' מדינת ישראל (6/9/16) מפיו של כב' השופט מזוז, ולפיהם:

"יש לזכור כי מצוות המחוקק היא כי "לא יישא אדם באחריות פלילית לעבירה, אלא אם כן היא הוכחה מעבר לספק סביר" (סעיף 34כב(א) לחוק העונשין, תשל"ז-1977). רבות מאוד נכתב על סוגיית "הספק הסביר", ואין צורך לחזור ולהאריך בכך כאן (ראו למשל: ע"פ 347/88 דמיאניוק נ' מדינת ישראל, פ"ד מז(4) 652, 221 (1993); דנ"פ 3391/95 בן-ארי נ' מדינת ישראל, פ"ד נא(2) 377 (1997); ע"פ 6295/05 וקנין נ' מדינת ישראל (25.1.2007), להלן: ענין וקנין; ע"פ 7220/05 נימר נ' מדינת ישראל, (31.5.2007), להלן: ענין נימר; מ' לינדנשטראוס, על הספק הסביר - סוגיות נבחרות (תשס"ד) והאסמכתאות הרבות המובאות שם). אדגיש רק כי מדובר בעקרון בעל אופי חוקתי הנגזר מזכות היסוד של האדם לחירות אישית (סעיפים 1 ו-5 לחוק יסוד: כבוד האדם וחירותו), והנטל על התביעה להוכיח אשמה פלילית מעבר לספק סביר הוא אמצעי ראשון במעלה להתמודד עם החשש להרשעת שווא אשר עלולה לשלול מאדם שלא כדין את חירותו ואת שמו הטוב.

"היקפו של הספק הסביר נעוץ באיזון הראוי בין ההגנה על חזקת החפות לבין אינטרס החברה להתגונן מפני עבריינים, אולם במתח הקיים בין ערכים אלה, ניתנת עדיפות ברורה לכלל כי במקרה של ספק, עדיף זיכוי של האשם מהרשעתו של החף מפשע" (ענין נימר, שם בפסקה 26).

הדרישה להוכחה מעבר לספק הסביר נועדה גם להגן על אמון הציבור בהגנותו של ההליך הפלילי (ענין וקנין, פסקה 45). כלל זה מעוגן גם בתפיסה חברתית מוסרית, בעלת תחולה אוניברסלית, לפיה עדיף כי אשם יזוכה מחמת הספק מהרשעה של חף מפשע (רע"פ 4142/04 מילשטיין נ' התובע הצבאי הראשי, פסקה 23 לפסק דינו של השופט א' לוי (14.12.2006); ב"ש 838/84 לבני נ' מדינת ישראל, פ"ד לח(3) 738, 729 (1984); וראו הסקירה בנושא בענין וקנין, פסקאות 45-50 והאסמכתאות הרבות שם). זו גם גישת המשפט העברי מימים ימימה, וידועים לענין זה דבריו של הרמב"ם: "ולזכות אלף חוטאים יותר טוב ונכסף מהרוג זכאי אחד" (ספר המצוות, מצוות לא תעשה, מצווה ר"צ (תרגום משה אבן

בית המשפט המחוזי בחיפה

תפ"ח 3811-04-23 מדינת ישראל נ' לייטל(עציר)

תיבון), וראו עוד באשר לגישת המשפט העברי בענין נימר, פסקה ה' לפסק דינו של השופט א' רובינשטיין)."

מצאנו, אפוא, לקבוע, שהתביעה לא הצליחה להרים את הנטל הראייתי המוטל עליה ולהוכיח מעל ומעבר לספק סביר שהמנוחה מצאה מותה כתוצאה מהכאתה בפטיש דווקא וכי ייתכן תרחיש (בעל סבירות נמוכה, אך כזו אשר אין ניתן לסלקה כתאורטית או רחוקה) שהמנוחה מצאה מותה בעקבות חניקתה הממושכת בידי הנאשם.

יכולנו לסיים בכך את הכרעת דיננו; עם זאת, ומאחר שהצדדים השקיעו מאמץ רב בהתייחסות מפורטת ורחבה לסוגיית התקיימות "הנסיבות המחמירות" במקרה זה, ככל שייקבע שהמוות נגרם על ידי ההכאה בפטיש דווקא, מצאנו לנכון, ולו על – מנת להעמיד דברים על דיוקם, להתייחס לכך אף כי בקצרה.

תחילה ראוי לגדר את תחומי השאלה הניצבת לפנינו במישור העובדתי.

כזכור, במסגרת כתב – האישום יוחס לנאשם ביצוע מעשה רצח בנסיבות מחמירות **רק ביחס לחלקו השני של האירוע**: "בשלב זה ולאחר הליך ממשי של שקילה וגיבוש החלטה להמית, חיפש הנאשם חפץ... נטל אותו... והיכה..."

משמע – **הנסיבות המחמירות כרוכות במעשים שנעשו לאחר החניקה ועובר להכאה בפטיש. אין מיוחס לנאשם תכנון ביצוע הרצח.**

הרפורמה החקיקתית בעבירות ההמתה, ביקשה, בבירור, להבחין בין מעשה רצח הנעשה בכוונה לבין כזה הנעשה לאחר תכנון או לאחר הליך ממשי של שקילה וגיבוש החלטה להמית. כאמור לעיל, **המאשימה לא ייחסה לנאשם תכנון**; ההתמקדות בכתב – האישום הייתה בהליך השקילה אשר הניב החלטה להמית, לאחר שהנאשם כבר חנק את המנוחה.

נזכיר לקורא, כי סעיף 301א לחוק נושא את הכותרת "נסיבות מחמירות" וקובע בסעיף (א)(1) כדלהלן:

"(א) הגורם בכוונה או באדישות למותו של אדם באחת מהנסיבות המפורטות להלן, דינו – מאסר עולם ועונש זה בלבד:
(1) המעשה נעשה לאחר תכנון או לאחר הליך ממשי של שקילה וגיבוש החלטה להמית;"

מטרתו של סעיף מחמיר זה היא לשקף "חומרה מוסרית מיוחדת" המעניקה ביטוי לשיקולי האשם הנוגעים למקרים החמורים של המתת אדם (הצעת חוק העונשין (תיקון מס' 12) (עבירות המתה), התשע"ו-2015, ה"ח 166, 972, 170).

ודוקו, במסגרתם של דברי ההסבר להצעת החוק (ראו: **דברי ההסבר להצעת חוק העונשין (תיקון מס' 124) (עבירות המתה), התשע"ו-2015, ה"ח 166, 166, 169**) הודגש, כי אין עסקינן אך "... במקרים של

בית המשפט המחוזי בחיפה

תפ"ח 3811-04-23 מדינת ישראל נ' לייטל (עציר)

התנקשות המתוכננת זמן-מה מראש, אלא במקרים שבהם הממית שקל והחליט לקטול את קרבנו, להבדיל ממקרים שבהם הרצון להמית נוצר באופן ספונטני ובלהט הרגע". הוער בהקשר זה, כי עבירת הרצח בנוסחה הישן (הדורשת כוונה תחילה) הורחבה יתר על המידה ולפיכך - "מוצע לנסח מחדש רעיון זה, כדי שמקרים של המתה בכוונה שנוצרה באופן ספונטני...לא ייכנסו בגדר החלופה בפסקה (1)" (שם, עמ' 170).

במסגרתו של ע"פ 5363/20 פרץ נ' מדינת ישראל (ניתן ביום 11.7.22) הובהרו "גבולות הגזרה" של סעיף מחמיר זה, כדלקמן -

"...מהאמור עד כה ניתן להסיק מספר מסקנות. ראשית, כי נסיבה מחמירה זו כוונה למעשים שניתן להבחין ממעשים ספונטניים שנעשו "בלהט הרגע". שנית, כי נסיבה מחמירה זו מציבה שתי חלופות: תכנון או הליך ממשי של שקילה וגיבוש החלטה (ראו גם ע"פ 7722/19 זרסנאי נ' מדינת ישראל, פסקה 20 (19.4.2021) (להלן: עניין זרסנאי). שלישית, כי המנעד הרלוונטי נע בין מעשה המתה ספונטני, עבור דרך שקילה ממשית וגיבוש החלטה וכלה במעשה מתוכנן. בעוד הראשון יבוא בגדר עבירת הרצח הבסיסית יבואו השניים האחרים בגדר עבירה של רצח בנסיבות מחמירות. קו גבול נסיבתי זה שורטט על בסיס התפיסה כי על מדרג עבירות ההמתה לתת ביטוי למידת אשמו המוסרי של העושה. אולם בכך אין די, וכפי שכבר צוין, הגדרתם של מונחים אלה מצריכה שיקול דעת שיפוטי...". (ההדגשה אינה במקור). (עוד ראו לעניין הוצאת מעשי הרצח הספונטניים והמובחנים מגדרה של הנסיבה המחמירה - ע"פ 6095/20 טאהא נ' מדינת ישראל, פסקאות 28 ו-31, ניתן אך לאחרונה, ביום 31.10.24).

ויובהר, בכל הנוגע לתיבה שלשונה - "לאחר הליך ממשי של שקילה וגיבוש החלטה להמית", הרי שבהתאם לפסיקת בית המשפט העליון עסקינן בתנאים מצטברים (ראו למשל: ע"פ 8363/19 גרנות נ' מדינת ישראל, פסקה 11, (8.6.2021)) שם נכתבו הדברים הבאים:

משמע, כי "ביצוע ההמתה צריך לבוא לאחר תהליך שקילה ולאחר התגבשות ההחלטה. זאת להבדיל מהחלטה רגעית הנעדרת שלביות. כפי שהגדיר זאת פרופ' בועז סנג'ור: "בכוונה הרגילה, הספונטנית, אין שקילה; יש התלכדות של היווצרות הרעיון, ההחלטה הסופית לבצע והביצוע עצמו" (בועז סנג'ור ביקורת דיני העונשין הישראליים 333 (2020))" (ע"פ 5363/20 פרץ נ' מדינת ישראל, ניתן ביום 11.7.22) (ההדגשה אינה במקור).

בית המשפט המחוזי בחיפה

תפ"ח 3811-04-23 מדינת ישראל נ' לייטל (עציר)

כפי שניתן להסיק מן המקובץ, הרי שההבחנה החקיקתית בין רצח בכוונה לבין רצח המבוצע לאחר הליך ממשי של שקילה וגיבוש החלטה להמית איננה פשוטה כלל ועיקר. למעשה זוהי מלאכה שיפוטית מורכבת.

דומה, שהמחוקק, כמו גם הפסיקה אשר ביקשה לצקת תוכן במילות החוק, ביקש **לאבחן בין מעשה רצח מכוון המבוצע בלהט הרגע, כאשר ה"דם חם", כאשר אדם איננו מיושב בדעתו, לבין מעשה רצח המבוצע ביישוב הדעת דהיינו ב"דם קר"**.

ככלל, השקילה מבטאת תהליך פנימי של הכשרה עצמית במישור השכלי הרגשי והתכליתי לקראת מעשה הקטילה כאשר אין די במחשבה רגעית שאיננה מבטאת שקילה מעמיקה. השקילה חייבת להיעשות "ביישוב הדעת" ו"בקור רוח" ולא "בלהט הרגע", "בעיצומו של ויכוח או עימות". עם זאת, העובדה שהעושה מצוי בסערת – רגשות איננה מינייה וביה פוסלת את האפשרות ששקל הדברים ביישוב הדעת (ע"פ 4066/22 ז'ירנוב נ' מדינת ישראל, ניתן ביום 25.6.23, וכן - דנ"פ 5071/22 פרץ נ' מדינת ישראל, ניתן ביום 4.12.22. בנוסף, כפי שפורט לעיל, לשון החוק מורה, כי "הליך שקילה אשר מתבצע בעיצומו של מעשה הקטילה לא יבוא בשערי הנסיבה המחמירה, בשונה כאמור מהדין שקדם לרפורמה בעבירות ההמתה" (ע"פ 4066/22 ז'ירנוב נ' מדינת ישראל, פסקה 27, ניתן ביום 25.6.23).

המקרה האופייני של רצח המבוצע לאחר הליך ממשי של שקילה הוא מקרהו של הרוצח השכיר; המחבל, המכין עצמו לבצע פיגוע; החייל בארגון – פשע הנשלח לרצוח חבר בארגון יריב; גובה דמי חסות המחליט לרצוח את הנסחט במקרה שיסרב לשותף עמו פעולה ולשלם את דמי – החסות.

לעומת זאת, המקרה האופייני של הרצח שאינו עולה כדי רצח המבוצע לאחר הליך של שקילה הוא מקרה בו אדם שולף אקדח בעיצומה של קטטה (לעיתים לאחר שנפגע בעצמו) ויורה מספר יריות קטלניות ביריבו; מקרה בו ויכוח מתלהט ובלהט הרגע שולף אדם סכין ודוקר את עמיתו מספר דקירות באזורים רגישים מתוך כוונה להמיתו.

ההבדל המובהק ביותר בין המקרים האופייניים הללו הוא ההבדל בין מי שמבצע מעשה רצח מכוון כש"דמו רותח" לבין מי שמבצע רצח "בדם קר". הראשון נתפס כמי שאיבד עשתונותו ומתקשה להשתלט על יצריו; הוא אמנם מודע לכך שהוא צפוי לגרום למות הקורבן; הוא אף מעוניין בכך; אך **כוונתו זו התגבשה באופן רגעי וספונטני**. לעומת זאת, מי שמבצע רצח ב"דם קר" עושה כן מתוך **מחשבה צלולה**; הוא מעוניין במותו של הקורבן לא כעניין של מחשבה רגעית פרי אובדן עשתונות או סערת רגשות, אלא פועל יוצא של **שקילה קרה המניבה החלטה ברורה**.

אין ספק, המקרה שלפנינו, **בנסיבותיו, הוא גבולי באופיו**.

אמנם, מעשה הרצח באמצעות הפטיש נעשה **לאחר הפוגה מסוימת**, שהחלה עם סיום מעשה החניקה; הוא היה בגדר **"וידוא הריגה"**; הדבר בהחלט עשוי להצביע על הליך של שקילה.

בית המשפט המחוזי בחיפה

תפ"ח 3811-04-23 מדינת ישראל נ' לייטל(עציר)

עם זאת, מאחר שקיבלנו את גרסת הנאשם שלאורך האירוע כולו היה נתון בסערת רגשות ובאובדן עשתונות, יקשה לקבוע מעל ומעבר לספק סביר, שעובר לביצוע ההכאה בפטיש עבר הנאשם הליך ממשי של שקילה שהניב החלטה לקטול. הנאשם אכן גיבש כוונה להמית את המנוחה, כוונה זו גובשה לאחר לילה ללא שינה, תחת השפעת כמות בלתי – מבוטלת של אלכוהול ובתגובה לאמירה, אשר בעיני הנאשם נתפסה כמתריסה ומאיימת – עזיבתו על ידי המנוחה כשזו נוטלת את בנותיהם עימה באורח שהוא לא יזכה עוד לראותן. אין ספק, שאמירה זו (לאחר אמירותיה המעליבות בדבר היותו חסר תועלת, בעל רע ונורא ואדם מסוכן) הוציאה אותו משלוות נפשו. איבוד העשתונות גרם לו לפעול באורח בלתי – נשלט כמעט, להכותה ואז לגרום למותה, כהמשך ישיר המהווה "התלבדות של היווצרות הרעיון" – לגרום למותה. אך ללא התקיימותן של שקילה ממשית והחלטה עובר לביצוע.

החניקה הממושכת למדי נעשתה אליבא דכולי עלמא בעידנא דריתחא וכשהנאשם נסער כועס וחסר – שליטה עצמית. אין ספק, שגם המשך התהליך לא היה רציונלי באופיו. גם אם הנאשם (לכאורה בקור – רוח) בדק אם המנוחה חיה או מתה וחשש שהיא עדיין בין החיים בעקבות תנועת גופה, הרי שאין בכך כדי ללמד שסערת הרגשות בה היה נתון נמוגה או שדמו התקרר והוא יצא ממצב ה"אמוק" אליו נקלע.

משקיבלנו את דבריו, שהוא השתחרר מהמצב הנפשי המיוחד שאפיין אותו ברגעים אלה כששמע את ניפוץ גולגולתה של המנוחה, הרי שלטעמנו, אין ניתן לקבוע, כנדרש, מעל ומעבר לכל ספק סביר, שהוא ביצע את מעשה ההכאה בפטיש לאחר הליך ממשי של שקילה וגיבוש החלטה.

אדם המצוי בהתקפת "אמוק" איננו מבצע הליך ממשי של שקילה. גם אם פעל כפי שפעל באורח הגיוני, כזה הנועד לקדמו להשגת מטרתו (מותה של המנוחה) אין בכך כדי לאפשר לקבוע, מעל ומעבר לכל ספק סביר, שבאותם רגעים קצרים נפשו ומוחו עברו הליך ממשי של שקילה וגיבוש החלטה. קיימות אינדיקציות לכך, שעליהן הצביעה ב"כ המאשימה בסיכומיה; עם זאת, קיימות גם אינדיקציות הפוכות, שעליהן הצביע הסנגור ואשר אותן פירטנו לעיל.

בית המשפט המחוזי בחיפה

תפ"ח 3811-04-23 מדינת ישראל נ' לייטל(עציר)

סוף דבר

מצאנו לקבוע, מחמת הספק, שהנאשם ביצע את מעשה הרצח בכוונה, אך כי לא הובאו ראיות המאפשרות הרשעתו בביצוע המעשה בנסיבות מחמירות, כמפורט לעיל.

במצב דברים זה, אנו מרשיעים את הנאשם בעבירת הרצח (בכוונה) בהתאם לסעיף 300(א) לחוק העונשין.

ניתנה היום, א' כסלו תשפ"ה, 02 דצמבר 2024, במעמד הצדדים.

עידית וינברגר, שופטת

ערן קוטון, שופט

אבי לוי, נשיא